

VEL TURIME BIBLIOGRAFIJAI SKIRTĄ LEIDINI

DR. J. BALYS

LIETUVIŲ IŠEIVIŲ SPAUDOS METRAŠTIS, 1966. I. Paruošė Lietuvių bibliografijos tarnyba. Išeido Kultūros fondas Čikaga, 1967. 62 p. 25 cm. \$2.00.

Pasimirus A. Ružancovui, kuriam pagerbti paskirtas B. Kvicklo įžanginis straipsnis, sustojo šįsiai daug metų (nuo 1948) jo leistoji "Knygų lentyna". Nauja Liet. bibl. tarnyba, kurios vedėjas yra dr. Z. Ašokis ir bendradarbiai J. Maldeikienė ir J. Valaitis, "Pratar-mėje" rašo: "Lietuvių išėivių išleidžiamų knygų metinis skaicius nedidelis, todėl lietuviškų spaudos leidinių ir laikraščių bei žurnalų straipsnių bibliografija nuo 1966 m. bus koncentruojama viename metiniame leidinyje". Tai visiškai teisinga pažūra ir daugeliu atžvilgių turėti visų metų bibliografiją viename leidinyje bus daug parankiau, negu visa tai rasti išblaškyta keturiuose ar net šešiuose numeriuose, kaip būdavo anksčiau, tik dabar teks ilgiau palaukti metinio leidinio.

Pirmasis metraščio tomelis, apimęs 1966 m. leidinius, susideda iš trijų skyrių: I. Knygų bibliografija, II. Laikraščiai ir žurnalai, III. Straipsniai periodikoje. Knygos ir laikraščių straipsniai suskirstyti pagal dalykus į dešimtį skyrių, prisiliekant Dewey dešimtainės sistemos. Principas geras, tačiau jo pritaikymas ne visados vykęs. Pvz. trys lietuvių gramatikos (nr. 74, 76 ir 90) priskirtos trečiam "Visuomeninių mokslų" skyriui, o kitos trys gramatikos (nr. 102, 103 ir 105) priskirtos jau ketvirtam "Kalbotyros" skyriui. Viena gramatika pakliuvo į abu skyrius (nr. 76 ir 102). Visas gramatikas ir lietuvių kalbos pratimus (nr. 74—83, 85—98 ir 100) reikėjo sudėti į "Kalbotyros" skyrių, o dabar dėl vadovėlinio pobūdžio jie atsidūrė "Visuomeninių mokslų" skyriuje. Yra pasikartojimų: be aukščiau paminėtų gramatikos, dukart įtrauktas ir kitas leidinys: nr. 41 ir nr. 71 yra ta pati knyga, įtraukta metrašty skirtinguose skyriuose. Dar į knygų tarpą kažin kaip pakliuvo J. Balkūno angliškas straipsnis (nr. 62), kuris turėjo rasti vietos "Straipsniai periodikoje" skyriuje. Ir dar kitas neapsižiūrėjimas: nurodytas tomas ir numeris, kur straipsnis buvo atspausdintas, bet praleistas žurnalo pavadinimas (turėjo būti: The Ukrai-

nian quarterly). Žurnaluose spausdintiems straipsniams reikėjo nurodyti ir puslapius, tuo labiau, kai tuščios vietos spausdintoje eilutėje visados yra li-kę. Laikraščių straipsniams puslapų nurodyti nereikalinga, nes mūsų laikraščiai nėra dideli, užtenka datos ir numerio nurodymo. Laikraščius cituoti pagal datas yra geriau, negu pagal numerius, nes Amerikos bibliotekos laikraščius įrašo arba jų filmus tvarko pagal datas, bet ne pagal numerius.

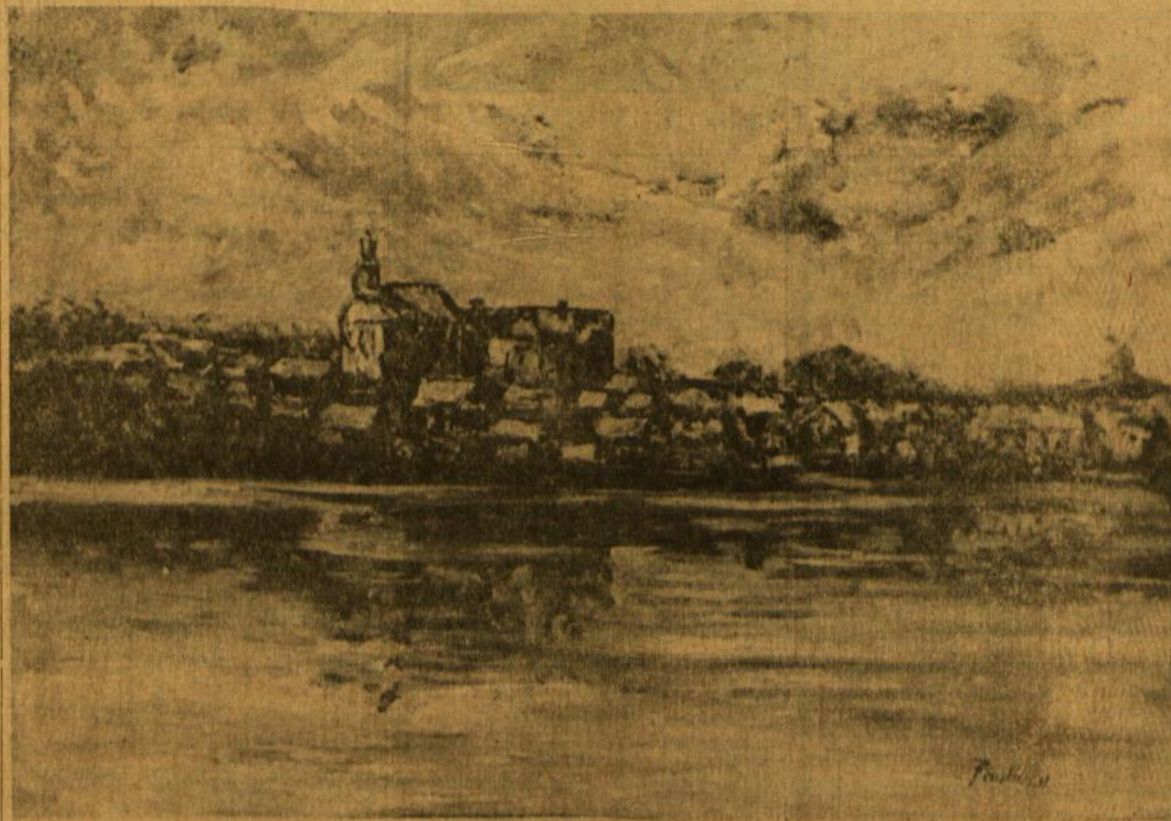
Knygų skyriuje sužymėti 208 leidiniai, jų tarpe daug atspaudų ir smulkų visokių minėjimų programų. Laikraščių ir žurnalų skyriuje suregistruotas 101 periodinis leidinys, straipsnių sužymėta 831.

Blagai yra su angliškomis antraštėmis, kurias būtina reiklia pataisyti. Viršeliuose atspaus-ta: "Lithuanian in Exile Bibliography Yearbook". Turėtų būti: "Bibliographie Yearbook of Lithuanian Publications in Exile". Pirmasis skyrius pavadin-tas "Books bibliography", turi būti Bibliography of Books. Paskutinį skyrių reikia pavadinti "Articles in Periodicals". Kadangi taip sunkiai sekėsi su angliškomis antraštėmis, tai jau nedrįstu reikšt pagėdavimo, kad visas knygu antraštes reikėtų išversti angliškai.

Nežiūrint šių trūkumų, kurių ateityje galės būti išvengta, leidinys yra labai naudingas ir reikalingas. Tik metraščio bendradarbiams dar reikėtų kiek daugiau susipažinti su moderniška bibliografinė technika. Pvz. po autoriaus vardo prieš antraštę reikia dėti taškas (ne dvitaškis), po straipsnio antraštės prieš žurnalo pavadinimą irgi dėti tašką (ne brūkšnį). Kai kuriais atvejais šis leidinys yra pažangesnis, negu senoji "Knygų lentyna".

Raudona vaza (akvarelė) Iš Čiurlionio galerijoje, Chicagoj, vykstančios parodos

Paulius Jurkus Iš buv. teišiečių dailininkų parodos Čiurlionio galerijoje, Chicagoj

NAUJAS ŽVILGSNIS Į REFORMACIJĄ LIETUVOJE

Prof. Zenono Ivinskio studija vokiečių kalba

Zenonas Ivinskis, DIE ENTWICKLUNG DER REFORMATION IN LITAUEN BIS ZUM ERSCHEINEN DER JESUITEN (1569). Sonderdruck aus Forschungen zur osteuropaischen Geschichte. Band 12. Berlin 1967.

Istorija yra tos rūšies mokslas, kuris nekuomet nebaigiamas. Bet kokios jame keliamos problemos įvairiose aplinkybėse ir laikuose vis gali būti iš naujo dėstomos, skirtingais požūriais nagrinėjamos ir naujoviškų išvadų prieinama. Istorijos mokslo nepastovumas, kitaip tariant jo įvairumas, kyla iš dviejų svarbiausių priežasčių: neišvengiamas istorijos sąryšis su besigamuoju gyvenimu ir jo keliamomis problemomis ir iš naujų atrandamų šaltinių, verčiančių keisti seniau prietas išvadas.

I. Sena tema naujai teikiama. Prof. Z. Ivinskio tik ką iš

J. JAKŠTAS

spaudos išėjusi vokiška studija apie reformacijos plėtrą Lietuvoje iki jėzuitų atvykimo (1569) yra gana sena tema. Ji jau daug kartų monografiškai nagrinėta, jai vis skiriama nemaža vietos ir bendruose Lietuvos istorijos veikaluose. Tai esminga mūsų istorijos dalis, gali sakyti, jos laikmetis.

Mūsų istorikas gebėjo šį, kad ir daug kartų ryškintą, Lietuvos istorijos vyksmą naujoviškai dėstyti ir naujų duomenų pateikti, nes buvo tam iš anksto pasiruošęs. Jo kelerių metų archyviniai tyrinėjimai Romoje, kur autorius buvo nuvykęs, istoriko mokslininko pašaukimu vedinas (1949), atvėrė jam naujus žvilgsnius į krikščioniškos Lietuvos pirmuosius amžius. Turėdamas neįprastus bibliografo ir archyvaro gabumus medžiagai surasti ir jai sijoti, jis ypač duodamas visai naujas P. P. Vergerio liudijimas (8 psl.) yra būdingas, paprastai, paskaitos pradžioje statomam klausimui. Šios bendros įžanginės pastabos rodo studiją iš paskaitos išriedėjusią.

Prof. Z. Ivinskis savo tyrinėimus Vatikane pirmiausia, rodos, bus telkęs aplink vysk. Melchioro Gedraitio asmenį ir jo meto Lietuvą. Veiklas, jau prieš eilę metų rengtas spausdinti mūsų žinomo mecenato talka, kažkur ir kažkaip užkliuvo ir iki šiol nepasirodė. Turbūt ano veikalo dalis išspausdinta "Aiduose" 1951—1956 m. eilė straipsnių su bendra antrašte "Merkelis Gedraitis arba Lietuva dviejų amžių savartojė". Žinoma, šiuose tyrinėjimuose reformacija Lietuvoje buvo ir beveik centrinė problema.

Taip apsišarvavęs pirmą kartą į dienos šviesą išvilktais šaltiniais ir su benediktinišku stropumu surinkta literatūra, parengė mūsų gerbiamas istorikas šią vertingą studiją.

2. Studijos kilmė ir sąranga. Studija — išplėsta autoriaus

įžanginė paskaita Bonnos universitete, skaityta 1964 m. vasarą 22 d. Šiame universitete mūsų mokslininkas pradėjo dėstyti, berods, nuo 1963 m. rudens Pabaltijo istorijos instituto ribose. Studija turinti 32 teksto puslapius, tur' būti bent du gubai ilgesnė už akademinę paskaitą. Ji pailgėjo pirmiausia dėl labai gausių šaltinių ir bibliografinių nuorodų ir pastabų dėl jų. Nuostabus mūsų autoriui būdingas rūpestingumas pagrįsti kiekvieną mintį šaltiniais ir literatūra. Autorius ištikimas skrupulingų istorikų taisyklei: nieko netvirtinti, ko negalima įrodyti tiesioginiais ar netiesioginiais šaltiniais. Tad studija be pačios reformacijos vaizdavimo yra drąsiai ir plati jos bibliografija.

Perdirbtas ir išplėstas rašinys beveik neturi pirmąkart paskaitytos žymių. Tik kel įžanginiai sakiniai apie Liuterio mokslo didelį paplitimą Lietuvoje ir ypač duodamas visai naujas P. P. Vergerio liudijimas (8 psl.) yra būdingas, paprastai, paskaitos pradžioje statomam klausimui. Šios bendros įžanginės pastabos rodo studiją iš paskaitos išriedėjusią.

Pats dėstymas skirtas dviem klausimams: dėl ko kilo reformacijos bangą Lietuvoje ir kas buvo jos greito nuoslūgio priežastis.

3. Reformacijos priežastys. Mūsų autoriaus dėstomos jau seniau keltos reformacijos priežastys, grindžiant išvedžiojimus naujais argumentais. Pirmiausia užsimenamos pagonybės liekanos, paliudytos daugiausia jėzuitų pranešimui Romai. Čia pat skaitytojas perspėjamas priimti tuos pranešimus su rezervais, nes jėzuitai buvo linkę dalykus perdėti ir kartais žinias tiesiog iš senesnių raštų nurašyti. Trūkumas knygų ir bažnyčių — antra svarbi reformacijos priežastis. Kiek plačiau sustojama ties žemųjų pirmų bažnyčių steigimu, perkartinė-

(Nukelta į 2 psl.)

Kertinė Parastė

UŽ GYVUOSIUS ARCHYVUS

Gyveno mūsų tarpe, laisvajame pasaulyje, Vincas Krėvė, Ignas Šeinius, Jurgis Savickis, Faustas Kirša, Antanas Skėma, Julius Kaupas, Algimantas Mackus, gyveno ir kompozitorius K. V. Banaitis, regėjome savo tarpe dar gyvus Nepriklausomybės Akto signatarus, lietuvių tautai daug nusipelnčius mokslo žmones, visuomenininkus, garbngus bažnyčios hierarchus. Daugelio jų šandien gyvųjų tarpe jau nebėra. Ir kas iš jų kasdieninio gyvenimo mūsų tarpe bus palikta kaip dokumentas būsimiems lietuvių tautos amžiams? Vienokame ar kitokiame archyve gal ir užsigulės šiočia tokia rankraščio sidautele, koks autobiografinis poperėlis. Bet ar to gana?

Jeigu šitokio, tik popierinio dokumento gal ir pakako, užkonservuojant tautos kultūrinį palikimą, sakysim, 19 amžiaus viduryje, tai toli gražu negana tik anomis priemonėmis pasitenkinti dabar, kada jau ir 20 amžius ritasi į pabaigą. Turime pagaliau pabusti ir stviromis akimis įsitikinti, kad gyvename ne praėjusio šimtmės o "Litauische Literarische Gesellschaft" laikus, kada buvo galima džiaugtis bent užrašomąja kultūrinio lobio ir jo slinkties dokumentacija. Šandien mums, kaip ir kitoms tautoms, tam pačiam tikslui

vien tik piunksnos jau turi nepakakti, kai tiesiog ranka pasiekiami ir nuotrauka, ir filmas, ir kalbos garso užrašymas juoston.

Va, čia štai ir norėjome pasakyti, kad reikia telkti ne tik popierinį lobį, bet ypač atkreipti dėmesį ir į dabarties mūsų kultūrinio gyvenimo iškarpu kompleksavimą garsinių filmų pavidale.

Man atrodo, kad toks darbas iš pat pradžių turėtų būti neatsitiktinis, bet gerai organizuotas, centralizuotas vienoje vietoje šiam reikalui pašventusio žmogaus rankose. Šitai svarstant, dėmesys kaip tik krypta į Lietuvių foto archyvą Chicagoje ir į jo vedėją žinomą nuotraukos menininką Algimantą Kežį, SJ.

Tyčia aną dieną užkalbinu jį Jaunimo centre ir imu dėstyti panašias mintis, sakydamas, kad, girdi, pats, tėve, turi pasidaryti ne tik mūsų čionykščio gyvenimo fiksuotojų statiškoje nuotraukoje bet ir filminiuku. Ir susidariau įspūdį, kad jis ir šitos naštos nesikratytų. Tačiau tuoj pat ir užklaustų: "Bet kaipgi įsigyti archyvuvi filmavimo ir garso užrašymo aparatą?" Ir tuoj pat sužinojau, kad visa tai kainuotų pora tūkstančių dolerių su trupučiu. Norėjau ten pat džiaugis mingai suukti: Tik! Bet iš tėvo Kežio nuotaikos supratau, kad čia iš daugelio mūsų šiuolaikinių nuostabos su žodelyčiu: Net. Man buvo gana liūdna, kai ėmiau suprasti, jog ir mūsų veiksniams, ir fondams, ir aplamai visuomenei net ir tokiam reikalui tų poros tūkstančių gali būti gaila.

Kada tik tenka kultūrinėje amerikiečių televizijoje matyti trumpus filmus, parodančius vieno ar kito amerikiečių rašytojo, dailininko ar muziko gyvuosius portretus, pasikalbėjimus su jais įvairiomis progomis, jų kasdienio gyvenimo aplinką, išgrįsti jų pačių skaitomą bei komentuojamą savo kūrybą, tiesiog skauda širdį, kad mes šito lig šiol nepadarėme su saviškiais. Tikrai jau nesame tokie pinigine prasme skurdžiai, kad nepajėgtume prie jau veikiančio Lietuvos foto archyvo ką nors panašaus suorganizuoti.

Gal visa ta mūsų čionykštė dabartis gali kai kam atrodyti nelabai jau reikšminga, kai su ja patys susiduriame kiekvienam žingsnyje. Bet ar ji neatrodyt lietuvių kultūros tyrinėtojai ir kiekvienam lietuviui reikšminga, sakysim, po 50 ar 100 metų? Ar nebūtų didelis tautos turtas šandien turėti garsinį filmą, kuriame būtų parodyta Kauno rotušės aikštė ir per ją žygiuojantis Maironis, jo gyvenamojo buto aplinka, ir jis pats gyvu balsu mums skaitytų savo rinktinis eilėraščius. Ana's laikais to nepadarėme, nes tam ir priemonių dar nebuvo. Bet jei šandieną, viską turėdami, nie-

Gyvenimo tēkmėje Nuotrauka Vytauto Maželio

(Nukelta į 2 psl.)

Šiame numery:

- Už gyvuosius archyvus.
- Naujas žvilgsnis į reformaciją Lietuvoje.
- Bibliografijai skirtas leidinys.
- Broniaus Murino paroda.
- Aloyze Barone novelė.
- Sesers M. Jurgitos eilėraščiai.
- Stasės Šakytės debiutas.
- Į amerikiečių rinką besiveržiant.
- Lietuvos valstybės pradžios data.
- Kultūrinė kronika, nauji leidiniai, filmų įvairumai.
- Moterų gyvenimas.

REFORMACIJA LIETUVOJE

(Atkelta iš 1 psl.)

Jant žinomą Babinovskio kodeksą ir vad. Elenchus. Ivinskis nepasitiki Elenchais bažnyčių įkūrimo datoms susekti (13 psl., 40 išt.). Rodos, nepasitiki jo jais ir H. Mortensenas, jei ne pirmame veikalė apie Lietuvą (Grundzuege einer Landeskunde, 1925), tai bent vėlesniuose. Jis, pvz., suabejojo įžymaus Tau ragės bažnyčios įkūrimo dokumento 1507 m. data. Mat, pagal jo teoriją, visas Jūros platus pakraštys tuo metu dar turėjo būti "Wildnis", tariant, besodybinė (bet ne be gyventojų!) giria. O čia šaltinyje kalbama ne tik apie kaimiškumą, bet net apie Tauragės miestiečius, kas rodo toje vietoje buvus jau gan seną gyvenvietę.

Perkratinėdamas to meto Lietuvos bažnytinę hierarchiją, Ivinskis palankiai atsiliepia apie vyskupius, neišskiriant nė to iš tradicijos peikiamo Žemaičių ganytojo Petkevičiaus. Čia jis vėl pagal naujus šaltinius kritikuoja jį neteisingai peikusį ispaną Roysijų.

Paliečiant šiaip dvasininkus, ypač pabrėžiama juos buvus žymia dalimi svetimus, iš Lenkijos atvykusius, nemokėjusius žmonių kalbos ir nepasirodusius prideramai savo luomui. Vertingas ir beveik naujas dalykas yra popiežiaus nuncijaus auditoriaus Tarkvinijaus Pekulo (Peculus) vizitacijos protokolas, iš kurio matyti, kad nemaža lenkų dvasininkų naudojosi vien bažnytinėmis beneficijomis, palikę svetimi laudžiai ir jų dvasininkus reikalams. Kad "liaudies ar net bajorijos įžeisti jausmai dėl dvasininkų gyvenimo būdo", — kalbant autorius žodžiais (22 psl.), — būtų buvusi viena svarbiausių reformacijos priežasčių, tenka kiekie abejoti. Liaudies, kaip kitose vietose jo pažymima, nerodė jokio veiksmingumo. Kas kita bajorija. Šiai nepakeliui buvo eiti su palaidai gyvenusia,

supasaulėjusia dvasininkija, savo ekonomine padėtimi jai beveik prilygusia. R. valizacija tarp jų buvo neišvengiama, ir ji pastūmėjo bajorus nusigręžti nuo savų dvasininkų, reformacijai prasidėjus. Priešingumas tarp dvasinės ir pasaulinės diduomenės turėtų būti paisomas, kai kalbama apie pradinę reformacijos pasisekimą.

Palyginti nemaža vietos skiriama didikų ryšiams su Vakarais pavaizduoti (25—31 psl.). Kalbama apie studentus, vykusius studijuoti daugiausia į vokieškus universitetus, iš kurių grįžę, tapdavo naujo mokslo skelbėjais Lietuvoje. Pavyzdiniu Vakarų studijuos iškeliamas Abraomas Kulvietis ir jo mokykla Vilniuje. Ypatinai pabrėžiama reformacija Rytprūsijoje, kunigaikščio Hohencolerno vaidmuo Lietuvos reformacijai ir labiausiai jo įsteigtas Karaliaučiaus universitetas su daugybe iš Lietuvos kilusių studentų. Šia proga pataisoma seniau skelbta nuomonė, kad reformacija Lietuvoje prasidėjusi apie 50 metus. Ivinskis priešingai, pastebi, jog jau apie 20 metus sąjūdis buvo žymus.

Skaitant prof. Ivinskio išvedžiojimus apie artimus Lietuvos reformatų ryšius su Vokietijos protestantizmu, ypač su Rytprūsiais ir Karaliaučiumi, kyla klausimas, kodėl vis dėlto viršū Lietuvos gavo ne iš Vokietijos einantis Liuterio mokslas, o kalvinizmas. Tuo pažiūrėjimu atrodo, kad Lietuva būtų turėjusi pasekti Prūsijos ir Livonijos pavyzdžiu — darytis liuteriška. Juk ir mūsų autorius visai teisingu pastebėjimu (31, 36 psl.), reformacija Lietuvoje prasidėjo miestuose pirmiausia vokiečių pirklų tarpe. Bet kodėl krašte, bajoruose plito ne liuterizmas, bet kalvinizmas. Šio klausimo nekeliant, paprastai, kalvinizmo pradininku nurodomas galingas

Rudenio saulėje...

Nuotr. Vytauto Maželio

XVI a. vidurio Lietuvos magnatas Mikalojus Radvila Juodasis, kartais dar priduriant jo to paties vardo pusbrolių Radvilų Rudą ir Prof. Ivinskis pažymi (31 psl.) lenkų kalvinisto Jono Laski lemiamą įtaką Mikalojui Radvilai. Jis patraukęs jį į kalvinizmo pusę, o Radvilos pavyzdžiu pasekusi visa Lietuvos bajorija. Kiek platesnės reikšmės užuominą apie Radvilos tvirtintą kalvinizmą randame S. Sužiedėlio LE XXIV, 393, kur jis vadinamas "lenkiškąja reformacija". Pavadinimas taiklus ir tai, todėl, kad kalvinizmas plito smarkiai ir Lenkijoje, ypač Mažonoje. Jis galėjo būti mūsų bajorams užkrečiamu pavyzdžiu. Per kalvinizmą ir lenkybę Lietuvoje buvo labiau suklestėjusi, kaip su gerais pagrindais pažymėjo mūsų istorikai: S. Sužiedėlis, kun. Yla ir paskutiniu laiku Pr. Pauliukonis.

Gal būtų, kalvinizmas labiau traukė Lietuvos bajorus nei Liuterio reformacija dėl didesnės lenkiškos nei vokieškos kultūros įtakos jiems. Tai turėtų aiškinti Lietuvos reformacijos tyrinėtojai, ypač atsidedę klausimui, kaip kalvinizmas taip greitai paplito mūsų bajoruose.

4. Reformacijos nuoslūgis.

Antras klausimas — reformacijos sunykimas mūsų autorius trumpai liečiamas. Nurodomos dvi pagrindinės reformacijos smukimo priežastys: išlikusios katalikų bažnyčios bei dvasininkai ir "kunigaikščio Radvilos Juodojo tikėjimo krizė". Kalbėdamas apie bažnyčias ir dvasininkus Profesorius įskaitina paneigta Vijuko Kojalavičiaus iš piršto išlaužtą teiginį apie 7 žemaičiuose teišlikusius kunigus. Nebūtinai 7 skaičių Kojalavičius davė pagal 7 sakramentus. Tas skaičius buvo simbolinis babiloniečiams, persams ir žydams ir iš jų pasisavintas jau klasiško pasaulio ir krikščioniškos Europos. Iš čia vis su 7 susieti teiginiai, kaip 7 pasaulio stebuklai, 7 Graikijos miestai ginčijasi dėl Homero gimimo vietos, "Roma septimontia", 7 skaramentai (šis skaičius nusistojė apie 10 a. anksčiau jva'ravo), 7 didžiosios nuodėmės. Puškinas ir, dainuodamas Maskvai, išreiškė "na seim tvoich cholmach". O ir Goethe apie praėitęs laikus kalbėjo, jog jie esą "ein Buch mit sieben Siegeln". Tad 7 buvo ir tebėra literatūroje lyg spar-

nuotas žodis, ir Kojalavičiui jis derėjo simboliu katalikybės sunykimui pažymėti.

Kalbėdamas apie kun. Radvilos krizę, mūsų autorius pažymi jį supusius visokius disidentus, jo net globojamus, ir pabrėžia jo vyresnio sūnaus grįžimą į katalikybę. Pagal naujausius šaltinių duomenis atitaisoma seniau kartota klaida, kad garsusis jėzuitas Skarga jį 1575 m. atvertęs. Mūsų profesorius cituoja šaltinius, rodančius jį grįžusį į katalikų Bažnyčią daug anksčiau (1567).

Apلامي, antro klausimo — reformacijos sunykimo — pavaizdavimas išėjo trumpokas, neproporcingas pirmajam. Čia tinkamu papildu šiai studijai tiks laukiama kun. R. Krausausko straipsnis "Veiksniai, nulėmę katalikybės atgimimą Lietuvoje XVII-jo amž. pirmoje pusėje". LKMA Suvažiavimo Darbai, 6 t. O šis Profesoriaus darbas paliks vertingu įnašą į mūsų istoriografiją, kaip skirtas reformacijos pradžia ir jos plėtra.

P. SILEIKIS, O. P.

Ortopėdas, Protezistas
Aparatų-Protezų, Mod. bandiniai, Spoc. pagalba kojomis (Arch Supports) ir t. t.
ORTHOPEDIJOS TEHNIKOS LAB.
2850 W. 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel. PProspect 6-5084
Val. 9-4 ir 6-8. Seštad. 9-1

DR. ANNA BALIUNAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR GERKLES LIGOS PRITAIKO AKINIUS
2858 West 63rd Street
Val.: kasdien 10-12 val. ir 7-9 v. vak. Seštadieniai 10-11 val. Trečiadienį uždaryta. Ligoniai priimami susitarus.
Ofiso telefonas: PR 8-3229
Res. telef. WAlbrook 5-5076

Rez. tel. 239-4683

DR. K. G. BALUKAS

AKUSERIJA IR MOTERYŲ LIGOS, GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 S. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
Pirma ligonius pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti HU 8-3222

Ofisas 3148 West 63rd Street
Tel.: PProspect 8-1717
Rezid.: 3241 West 66th Place
Tel.: RRepublic 7-7808

DR. S. BIEŽIS

CHIRURGAS
Valandos: Kasdien nuo 1 iki 3; trečiadieniai uždaryta. Antradieniai ir penktadieniai vak. nuo 7 iki 8 val.

DR. VL. BLAŽYS

PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 West 63rd Street
Kampas 63-ojos ir California
Val.: kasdien nuo 6-8 val. vak. Seštad. 2-4 val.
Trečiad. ir kitu laiku pagal susitarimą.
Ofiso telef. 476-4042
Rezid. tel. WAlbrook 5-3048

DR. C. K. BOBELIS

Inkstų ir šlapimo takų chirurgija
Tel. 695-0533 — Elgin
425 N. Liberty Street
Route 25, Elgin, Illinois

PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val.: pirm., ketv. 1-4, vakar. 7-9 antr., penktad. 1-5, treč. ir sešt. tik susitarus.

DR. M. BUDRYS

ALERGIJA
2751 West 51st Street
Valandos: antradieniai, penktadieniai 2-9 v., seštadieniai 10-1 v. p. p. Ligoniai priimami pagal susitarimą

KERTINĖ PARAŠTĖ

(Atkelta iš 1 psl.)
ko šia kryptimi nepadarysime, ateinančių kartų būsime skaudžiai pakaltinti.

O konkrečią išvadą darant, tektų pasakyti, kad Lietuvių fondai, šiemetinius procentus kultūriniam reikalams skirstant, yra puiki proga parodyti, jog Fondas jau yra pajėgus ir stambesne suma pirmąsias svarbos reikalą iš karto pastatyti ant tvirtų kojų. Neabejojant ir nesigailint, reikia Lietuvių foto archyviui dviejų tūkstančių ir kelių šimtų dole-

rių filmavimo ir garso užrašymo aparatui įsigyti. T.kiu, kad su juo tėvas Algimantas Kezys, SJ, padarytų didelius darlykus. Šios rūšies sutektu archyvan lobiu mes būtume pasiviję patį gyvąjį laiką tiek medžiaga, tiek pramonėmis, kuriomis ne kartą galėtu naudotis įvairūs mūsų kultūrinio pobūdžio surinkimai, paskaitos, liuanų stambios mokyklos, nekalbant jau apie šio filminio lobio neįkainojamą vertę ateityje. k. b.

Ofs. 735-4477. Rez. PR 8-0960

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVIŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BLDG.
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Rez. GI 8-0873

DR. W. M. EISIN-EISINAS
Akuserija ir moteryų ligos
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatiliepia, skambinti MI 3-0001

Ofiso HE 4-1414. Rez. RE 7-6667

DR. B. GAIZIŪNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė akuserija ir moteryų ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val. kasdien 11-3 ir 6-8 val. vak. Seštad. 12-3 val. popiet. Trečiadieniai uždaryta

Ofiso tel. PR 8-2220

Namų rez. PProspect 8-9081
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKSIA
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmad., antrad., ketvirt. ir penkt. nuo 12 iki 3 v. ir nuo 5 iki 8 v. v. Seštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PR 6-6022 Rez. PR 8-6960

DR. E. JATULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika
2815 W. 71st Street
Ofiso val. kasdien nuo 6 iki 9 v. v.; ešt. nuo 9 iki 12 val.; arba susitarus.

Ofs. PO 7-6000 Rez. GA 3-7278

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val.: kasdien nuo 1-4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiad. ir seštad. uždaryta.

Ofiso ir buto tel. Olympe 2-1381

DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiad. ir seštad. tik susitarus.

Tel. — Reliance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvis gydytojas)
3925 West 59th Street
Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 12-4 val. p. p. 6-8 val. vak. Seštad. 12-3 val. o trečiad. uždaryta.

Tel. ofiso ir buto Oly pic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Išskyrus trečiadienius. Seštadieniai 13 iki 4 popiet.

DR. IRENA KURAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
KODIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirmad., antrad., ketvirt. ir penkt. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6-8 val. vakar. Trečiad. nuo 11 val. ryto iki 1 val. p. p. Seštad. 11 val. ryto iki 3 val. p. p.
Ofiso tel. RE 7-1188
Rez. tel. 239-2919

DR. MARIJA LINAS

AKUSERIJA IR MOTERYŲ LIGOS
2817 West 71st Street
Telefonas HEmlock 6-3545
(Ofiso ir rezidencijos)
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. PR 8-7773; Rez. PR 6-4732

DR. A. MACIŪNAS

CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Valandos: pirmad., ketv. 5 — 8 val. antrad. ir penkt. 1 — 4 val. Pirmąjį tik susitarus

Ofiso HE 4-1818 Rez. PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ VIDAUS LIGOS
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val. kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. v. Seštad. 9 v. r. — 2 v. p. p.

ASSOCIATE OPTOMETRISTS

Lietuviškai kalba
DR. FRANK PLECKAS, OPT.
3424 W. 63rd St., GR 6-7044
Tikrina akis, Pritaiko akinius ir "contact lenses".
Val.: 9:30—12:30 ir 1:30—3:30
Kitom valandom susitarus.
Uždaryta antradienį ir trečiadienį.

KULTŪROS TEMOMIS KITUR

Dėmesio mūsų tautiniams draubūziams

Visoje eilėje savaitgalių "Naujieji" šeštadieniame kultūros priede žėjo J. Vaičiūnienės ilgo studija "Tautinių šokių švenčių taktis". Daugeliu atžvilgių šis raštas vertas didelio dėmesio: jis parasytas mūsų tautinių šokių atgavintojų veteranais, straipsnis duoda ne vien tik išsamią istorinę atgavintamų mūsų tautinių šokių raidą, bet paliecia ir kitus klausimus, kurie tampa aktualūs ir visame šių dienų kontekste. Vienas tokių diskutuotinių reiškinį yra ir prasidėjęs šiuo metu okupuotoje Lietuvoje šokiuose naudojamo tautinių rūbų stilizavimas. Daug kam šia vasarą buvo progos tokius naujovius tautinius rūbus matyti ir Mont realio Expo 67, kai ten programos atliko atvykę iš Lietuvos įvairūs ansambliai. Todėl yra labai įdomu patirti, ką apie šią naują galvą mūsų tautinių šokių ir tautinių rūbų autoritetinga žinovė J. Vaičiūnienė. Todėl čia duodame vieną jos minėto straipsnio ištrauką iš "Naujieji" kultūrinio priedo (1967 m. rugsėjo mėn. 30 d.).

"Būtinai susirūpinę tautinių draubūžių čia išlaikymu ir todėl, kad Lietuvoje griaujami ne tik jų pagrindai, bet iškraipomos ir vaizdinės dalys: jie artinami prie kitų respublikų tautinių draubūžių, tariant kuriamas vienas bohševikinis tarybinis tautinės draugystės ir taikos rūbas, kurį Maironis šauktė šaukė nūmesti.

Naujieji bendradarbis 1965. VIII. 27 taip rašo: "Jūsų bendradarbiui pasisekė gauti daugiau žinių apie buvusią Dainų šventę okupuotoje Lietuvoje"... Iš šventės aprašymo įrašo apie tautinius draubūžius ištraukė: "Kas čia naujo toje srityje, tai kiek iškraipyti tautiniai draubūžiai. Ši naujenybė buvo įvesta buvusios dainų šventės proga. Draubūžiams palikta tik tautiški raštai, bet jų sukirpimas ir pasiūvimas jau kitas. Dabar jie kiek priartinti prie ukrainiečių ir kai kurių kaukazių tautų draubūžių, bet bendras vaizdas pasilieka kaip buvęs lietuviškas.

Tie pertvarkyti tautiniai draubūžiai buvo iš anksto pasiūti ir visiems apie sprindžio ilgumo pastabėlis

dainų šventės dalyviams išdalinti" (Jūsų bendradarbis).

Tačiau iš svetimio stiliaus kirpimo ir pasiuviomo bendras vaizdas negali pasilikti lietuviškas. Pridėtų prie aprašymo foto nuotraukų, tur būt, viena lietuvių, kita kitų tautiškų, neįmanoma iš draubūžių atskirti. Kurios iš veidų būtų lietuviškos, tai apvilktos trumpom iki liemens "čerkeskom", smailiais iki juostos iškirpimas, čerkeskiškai apsiuvinėtais kraštais. Ties kairiuoju petimi kišenėlė baltos nosinės skrepatės. Marškinų rankovės vos priemaitis lietuviškas, Karolių nėra. Ant plaučių, baltų, sulig sijonu ilgumu, priejuosčių. (gal tai sijonas) siuvinėtomis pažėmis, pakabinotomis priekyje nuo juosmens iki apačios plačios dvilinkos juostos, atrodė, lietuviškų raštų. Ant viršū galvių balti apskritimai, apsiuvinėti "karbūčiais". Panašu į rusišką vadinamą "kosinka", plaukams prilaukti, kad neisiklaidytų...

Antra nuotrauka, kurios žmonių veidai lyg svetimoki, draubūžis — baltos ilgos šlebės — suknelės, lyg vaidilukės. Apie kaklą gilokais keturkampiais iškirpimais. Ilgos rankovės su plačiais rankovgaliais ne kiek neišsiuvinėtos. Skersai per krūtinę, nuo juosmens aukštn, trys ilgėjantys juodi skersiniai, dviejų — trijų centimetrų pločio. Siaurutes, gal poros delnų platumo, sulig šlebe ilgio, tamsios, raštuotos priejuosčių, lyg rusiškos "resos". Ant galvų balti siurvyčiai karbutiniai vainikėliai ar raiškėliai.

1961 m. "Literatūros ir Meno metraštyje" matome lietuvius šokėjus, aikštėje sustojusius įprastiniais rateliais, apsiuvinėjus dar lietuviškais tautiniais draubūžiais. Tik moterys be karūnelių!

O 1966 metų metraštyje — 1965 m. šventės šokėjus jau matome tokius, kaip parodė Naujienose bendradarbis — apvilktus valdžios pagamintais "tautiniais" draubūžiais. Truputį neįjauku, kad niekas apie tuos parodytus tautinius draubūžius nešniibžtelėjo, be pasirodžiusios

Anų rusiškai nustilizuotųjų pilnų aiškių foto nuotraukų iki šiol nė vienas mūsų laikraštis, žurnalas ne-

tariamąja nuosaka, kad taip neturėtų būti.

Nors Juozas Lingys pripažintas liaudies nusipelnusio kolektyvo valstybinio liaudies dainų ir šokių ansamblio "Lietuva" vyriausiasis šokių vadovas, "Tarybų Lietuvos" liaudies artistas, (išrašyta iš metraščio), bet turime suprasti, kad jis "vyriausias" tik tiek, kiek pačiam vyriausiam priimtina. J. Lingys gal būti teisingiau, yra tik lietuviška iškaba, lietuviškų liaudies chorų ir šokėjų, apvilktų naujai sukurtų broliškos vienybės rūbų. Jeigu Lingys taip smarkiai apdovanotas, tai pagal bohševikinį būdą, ar ne tik pasiskirtas ateistai į "pensiją", arba šiaip pašalinti iš darbo. Su atsivertus lietuvių tautinių ansamblių Kanadon į parodą Lingio nėra.

Dirstelkime į foto nuotrauką "Tėviškės Ziburiai" 1967. VII. 13. (paimita tik galvos ir pečiai). Kurie dar pažįstame savo tautinius draubūžius, pasakykite, kurios tautos kad ir tos motery karūnos, ir viršū platesnės, aukštesnės... Juk tai rusų dėvimos prie jų tautinių "sarafanų". O carų giminės ir dvaro motery, vietoje čia matomų smaigalįs sudėtų karūnos tamsių keturkampių ir pakraščiais, būdavo brangakmeniai... Iš karūnų kabodavo, kaip ir rusų šventikų cerkvinio galvos apdaro, platus, ilgi "šleifai", tik labai lengvos medžiagos, "šifono", brilliantais nusagstyti. (Skaityk Marmuro rūmuose iš kronikos didžiojo kun. Gavriilo Konstantinovičiaus.)

Skaudu, kad tie dėvėtojai įsivoninti, zreičiausiai, tiki ir tvežino, jog tai pataisyti, patobulinti lietuvių tautiniai draubūžiai? Kai kieno paklausti, (ir Naujieji bendradarbis), kodėl svetimais draubūžiais dėvi, atsakė, jog tai lietuviški... Skaudžiau, kad ir mūsų kai kurie parodos aprašinėtojai papasakojo, kad lietuvių tautinio ansamblio dalyviai apsisais gražiai stilizuotais lietuviškais tautiniais draubūžiais!!! Skaudžiausia, kad nei lietuviškų tautinių draubūžių audykla, nei lietuviškos moterys, kurios tautinius draubūžius turi, nenuėjo jais apsiuvinėjusios tenai nuolat pasišvaistyti, parodyti atsivestiems ansamblininkams, kokie tikrieji tautiniai draubūžiai.

Anų rusiškai nustilizuotųjų pilnų aiškių foto nuotraukų iki šiol nė vienas mūsų laikraštis, žurnalas ne-

ra įdėjęs, paaiškinamas skirtumą, kad pamatytų ir mūsų laikai, savo tautinių draubūžių nepažįstantieji!

Kadangi lietuviškoji tautinių draubūžių "forma" perdirbama pagal socialistinį turinį, tarybinėse audyklose "artelėse" bus audžiama medžiaga tik tokiems tautiniams draubūžiams, kokie pasirodė 1965 m. Dainų šventėje, šiais 1967 m. Kanados parodoje, kokie pasirodys vėliau. Jie bus suvami stilizuojami tolygiose siuvyklose pagal duotas iškarpas, kol bus nustilizuoti galutinai!

Negalės nė pavieniai asmens "išsikomunuoti" tautinių draubūžių, nes privatinis darbas uždraustas. Nebus nė reikiamų siūlių. Jau senokai saviškiškai laikuose primena, kad negauna tautiniam draubūžiui išsiaušti siūlių, ar "laukia parvežant iš kitų respublikų". Mat, pastebėta, kad ypač ryšelis skepatėčių buvo pasklidusių, išsautų iš trijų tautinių spalvų siūlių. Tokią skepatėčių gavau ir aš.

Kodėl anokie tautiniai draubūžiai kultūrinį mainų keliu negalėtų būti atplukdomi ir čia, ir visur kitur! Beveik tikra, kad ir bus. O mes, ką mes? Jeigu nuslystume nuo tikrosios atromos, ne iš prievartos, ne vien iš nežinojimo yvos tokius sugėbėsimė priimti, bet, gyvendami laisvame krašte, laisvai savo noru ir valia. Kas nežino, kad lietuviai, kaip vaikai, pasižymi imlumu.

Todėl būtina ir sau išsiaiškinti ir jaunuomenėi akivaizdžiai parodyti tuos 1965 m. Lietuvoje įsakymu įvestuosius "graždankinius" draubūžius ir jau rodomus čia visokius apgaulinius padirbinius. O į Lietuvą kultūrinį mainų "teise" mėginti siūsti dovanų tikrų tautinių draubūžių, foto nuotraukų, albumų... Ypač tesuonia ir veža tie, kurie taip trokštė trokštė net per valdžios įstaigas šlakstyti su tauta "lietuviškąja atgaja"... Šlakstyti reikia, bet tik iš tikrųjų šaltinių!"

Į šias J. Vaičiūnienės mintis, manytume, reikia atkreipti rimtą dėmesį, ypač dabar, kai visi mūsų šokių ansambliai pradeda ruošti kitų metų grandiozinę tautinių šokių šventę, ir ne vienam šokėjui ar ansamblio vadovui iškilis ir tautinių rūbų įsigijimo reikalas.

k. b.

Tarp realizmo ir abstraktizmo

Br. Murino akvarelės darbų paroda Čiurlionio galerijoje

J. MIELIULIS

Siuo metu Čiurlionio galerijoje, Chicagoj, vykstanti Broniaus Murino darbų paroda yra keitimosi ženkle. Jo mums jau žinomas stilius yra savotiška impresionizmo ir ekspresionizmo sintezė. Dailininko forminis temperamentas yra dinamiškas ir labai artimas ekspresionizmui, tačiau jo darbų spalvingumas Muriną sieja su impresionizmu.

Murinas yra išvystęs savotišką, sakyčiau, labai poetišką būdą interpretuoti gamtą. Visuose jo darbuose gamta yra perteikiama su dideliu estetiniu taktu. Jo akvarelinė technika yra pilnai išvystyta ir, kaip vienas iš mūsų poetų išsireiškė, šioj srityje jam, gal būt, nėra ir kur eiti. Gal būt, ir pats Murinas jaučiasi tūksla atsiekęs ir dėl to nutarė pasukti į abstraktizmą.

Bet ar posūkis yra tikrai reikalingas? Ar buvo pasukta, paklusus vidujiniam balsui, kylančiam iš jo sielos gelmių, ar buvo tikta pasiduota mados vėjams? Ir ar gali toks posūkis būti vaisingas, palyginti, vėlyvame kūrėjo amžiuje? Ar ne geriau būtų tobulinti sava, jau turimą stilių?

Šiandien abstraktizmas jau nėra pažangumo pažymys. Mados akimis žiūrint, jau ir į "Pop" ir "Op" stilius pasukti yra per vėlai.

Kritikos uždavinys nėra duoti dailininkui patarimus. Jis gali klausyti, bet atsakymą gali duoti tik pats dailininkas konkrečia kūryba. Kiekvieną posūkį, kiekvieną sprendimą jis daro savo nuožiūra ir savo rizika. Kritikas gali tik konstatuoti faktus.

Mano nuomone, abstraktiniai Murino darbai yra nepalyginamai silpnesni už realistinius. Abstraktizmo esmė, atrodo, čia yra nesuprasta. Dailininko darbuose čia yra jaučiamas betikslis klaidžiojimas ir nežinojimas ko teikti. Paveikslų struktūra yra silpna. Be gamtos Murinas, atrodo, pasimeta. Kiek geriau pavykęs yra Nr. 52, bet vis dėlto gerokai atsilikęs nuo realistinių darbų.

Geriausieji Murino darbai, mano nuomone, yra numeriai: 20, 21, 43 ir dar vienas darbas (numerio neįsidėmėjau), kuris kabo 38-to dešinėje.

Nr. 21 (raudona vaza) pasižymi gera tradicine kompozicija. Pati vaza yra puikus dėmesio centras. Bet spalvų skalė yra truputį dėmesį blaškanti

Nr. 20 (Kalnų sodyba) puiki gamtos ir kūrybinio temperamento sintezė. Truputį slubuoja kompozicija. Paveikslas centre matomas pasamoninis (?) pavaldas koncepcijai, visą žiūrovo dėmesį (ir, žinoma, kartu yra ir paveikslas forminis centras). Labai puikus darbas yra Nr. 43 (Los Angeles), kuris, tarp kitko, yra ir premijuotas.

Bendrai paėmus, Murino kūryba yra labai turtinga pasamoniniais vaizdais. Tai teikia jo darbams dvilypijį veidą. Išorinio pasaulio nuotaika paprastai yra linksmesnė ir jaukesnė, bet kartu pro gamtos formų fragmentus į mus žiūri ir nejuokios pasamoninio pasaulio akys. Kai kuriuose darbuose yra pasiektas beveik tobulas abiejų pasaulių balansas (kaip pvz. Nr. 38). Realistiniuo-

Br. Murinas

Vasarotojos (akvarelė)

Br. Murinas

Mielas pavėsis (akvarelė)

Br. Murinas

Vazos (akvarelė)

Iš parodos Čiurlionio galerijoje, Chicagoj

se darbuose taip pat netrūksta pasamoninių pavaldų, bet forminė ritmika ir akcentai seka gamtos formas (Nr. 6, 12, 20, 21, 43, 45, 47). Bet yra gana daug darbų, kuriuose pasamoninė kontrolė yra visai užvaldžiusi, ir forminė ritmika seka pasamoninę formą

(Nr. 5, 30, 38 (?), 40, 46).

Bendras parodos įspūdis yra ne blogas, nors iš Murino galėtume (ir turėtume) daugiau tikėtis. Ne maloniai veikia vienodas, standartinis paveikslų formatas. Daugelį paveikslų gadina blogas įrėminimas (įrėminimas nėra smulkmenai) Akivaizdžių skolinių jo kūryboje nematome. Stilius savitas. Pagrindinė Murino silpnybė, mano nuomone, yra stoka kūrybinio savarankiškumo. Jo nenaudoja reikią paminėti ir tą faktą, kad savo laiku, atrodo, kritikų paveiktas, bet ne savu įsitikinimu, nustojo tapyti aliejine technika (dailininkas nėra kritiko mokinių). Menininkas turi būti taip tvirtai kojomis įsiremęs į žemę, kad nei mados, nei kritikos uraganai jo negalėtų pajudinti. Kiek vieną žingsnį jis turi žengti sava valia, sava, laisvai pasirinkta linkme.

SESUO M. JURGITA SAULAITYTĖ

VAIKYSTĖ

Šiltos vagos žada šiltą, rupią duoną. Alkanai nykštukai buria, stebi, laukia pirmo derliaus, pirmos varpos, kąsnio duonos.

Darbo dainos aid, saulei besileidžiant. Ear paliks m ir paauksim. Tik nykštukai buria, stebi, saugo pirmos varpos stebuklingą grūdą.

POETAS

Pa'msiu saujon debesį, sugniaužęs nulipdysiu tau, kurion liestu savo širdį.

Pakelėj paliksiu ją trokštančiam keleiviui, nuvargusiam ir vienišam, kaip aš.

TEMSTANT

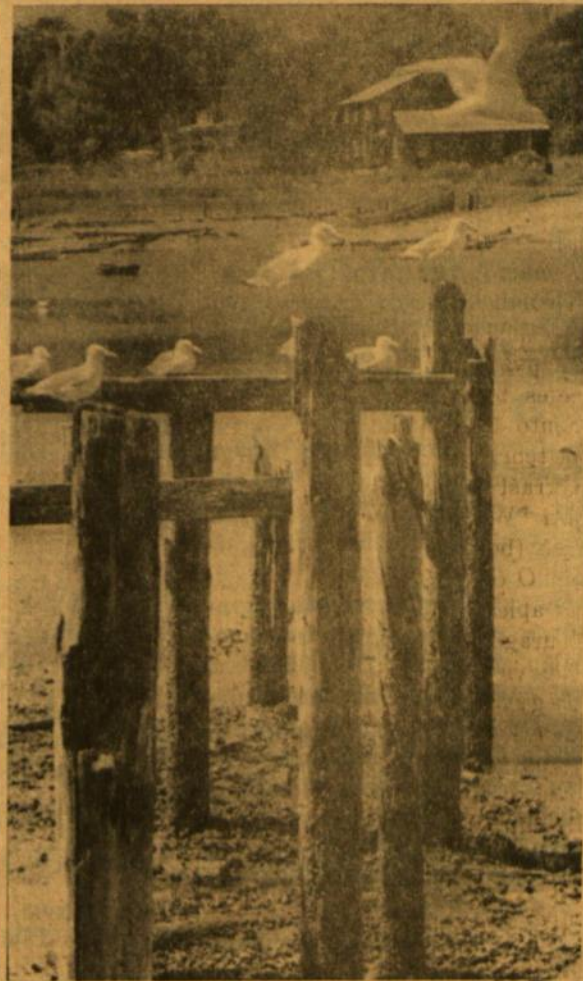
Suduš ir ši diena, ir ši diena iškris iš rankų, per mažų jo dydžių.

Skeveldromis papuoš praėta tą, mažais stikluokais begalinį vieškelį.

MĖNULIS

Mėnulis piešia miegančioj žemėj: medžiūose balti angelai ieško durų mirtingumo paslaptin. Tamsūs mirties nasrai jų negali paliesti.

Mėnulis dainuoja žemėje: angelai nulenkia galvas. Mirtis renkasi nemirtingaisiais apsiavylusius draugus. Mirtis ir gyvybė yra mėnulio daina.

Nuotrauka V. Maželio

VĖJUOTAS RUDUO

Sukasi malūnas, tuščiomis girnomis maldaamas rytojaus laimę.

Varpos nenurinktos linksta sunkių malimo ilgesiu.

LATVIŲ LITERATŪROS VAKARAS

Latviai dažnai rengia savo literatūros vakarus įvairių kongresų, dainų švenčių, koncertų bei kitokiomis progomis. Tik skundžiamasi, kad literatūrai skiriama paprastai paskutinė iškilmių diena, kada visi jau yra išvargę ir daugelis skuba namo.

Skirtingos buvo latvių rašytojų dienos, surengtos Chicagoje š. m. spalio mėn. 7 ir 8 dienomis Latvių namuose. Kultūrinę šventę rengė rašto žmonės, Chicagos ir Milvaukees spaudos draugija. Abi dienos čia buvo paskirtos vien tik literatūrai, be jokių koncertų bei iškilmingų vakarienių.

Rašytojai buvo suvažiavę iš Kanados, Milvaukees ir Chicagos.

Tarp jų buvo matyti V. Tomma, B. Senkevičia, R. Noritis, V. Zeps, A. Rungis, J. Rumpeteris, V. Kraslavietis, K. Kesbers, O. Jegens, O. Cakars, E. Andersons, V. Hermans, V. Nollendorfs ir Z. Zemdega.

Pirmoje literatūros vakaro dalyje buvo skaitomi humoristiniai eilėraščiai bei satyra. Satyra buvo nukreipta prieš tremties apsnūdimą ir neveiklumą. Ji kartais buvo labai aštri, daug sąmojaus pabėrė V. Nollendorfs, siūlydamas įkurti premiją skaitytojui laiškas premijuoti, nes tie laiškaai parodo tikrąjį mūsų literatūros ir spaudos veidą. Šiai humoristinei daliai vadovavo O. Cakars, įpin-

damas čia daug linksnumo ir gerai nuteikdamas klausytojus.

Antrai daliai vadovavo J. Rumpeteris, pristatydamas atskirus rašytojus, juos trumpai apibūdinamas. Rašytojai čia skaitė ištraukas iš rašomų romanų, trumpas apysakas bei eilėraščius.

V. Tomma ir B. Senkevičia skaitė patriotinių ir žmogaus buitį užgriebiančių eilėraščių, jie buvo aukštą meninio lygio. Ilgesnė apysaka skaitė A. Rungis ir V. Nollendorfs.

Buvo dar paminėta žymiųjų latvių literatūros klasikų Rainio ir Aspazijos šimto metų gim. sukaktis, iškelta jų reikšmė latvių literatūrai ir aplamai moderniajai kultūrai. Literatūros vakarą gražiai papildė visų autorių išleisčių knygų paroda. Literatūros vakaras parodė latvių

kūrybos kryptį ir jų literatūros lygį bei idėjas laisvajame pasaulyje. Tokio platesnio masto literatūros vakarų reikėtų ir mūsų kultūriniam gyvenime. Tikimės, kad šiemetinis Kultūros kongreso literatūros vakaras bus vienas tokių. A. Bit.

Mirė Andrė Maurois

Spalio 8 d. Paryžiuje mirė žymus prancūzų rašytojas Andrė Maurois, sulaukęs 82 metų. Jo kūryba yra labai gausi ir įvairi. Tačiau vietą literatūros pasaulyje sau išsikovojo gausiais romanais, vaizduojančiais moralinius žmogaus dvasios konfliktus, Lietuvių kalbon išversti ir išleisti jo romanai yra "Sielų svėrikas" (vertė A. Valčiulaitis) ir "Širdžių klimatai" (vertė A. Šimėnas).

SKOLA

ALOYZAS BARONAS

Julius Griška jautė rankos gėlimą. Pasta ruoju metu dešinės rankos riešą visada prieš lietu pradėdavo sukėti, ir tai labai nervindavo Grišką. Jis žinojo nuo ko tai yra. Tai buvo susieta su labai maža skola, tikriau su nieku, bet tas gėlimas Grišką kartais darėdavo šykštų. Bet šiaip jau Griška nebuvo šykštus. Ir jei kada parodydavo šykštumą, jis buvo daugiau įsikalbėtas. Griška reikalavo pildyti visus įsipareigojimus, nepaisant ar tai būtų skolos mokėjimas ar kokie kiti pažadai. Šį priešpjetį turėjo atnešti moteris dar likusius aštuoniasdešimt dolerių už vartotą automašiną, kurią jai pardavė. Moteriškės vyras buvo miręs prieš metus, ir ji viena turėjo verstis su pora mažamečių vaikų. Moteris jau buvo išmokėjus trejetą šimtų dolerių ir dabar turėjo atnešti paskutinius. Griška dabar buvo nepatenkintas savimi, kam jis prasidėjo, reikėjo įkeisti naują mašiną perkant, bet moteriškė prašė, esą iš pirmų rankų, ji žinanti ką perka. Griška, būdamas chemikas, uždirbo gerai, graži žmona puikiai augino dvi dukreles, tačiau neretai jam sugadindavo nuotaiką, kad ir maži, viskos skausmai.

To viso pradžia buvo beveik jau prieš ketvirtą šimtmečio. Bet tai Griškai viskas atrodė lyg vakar. Jis ryškiai atsimena kaip į miestą atėjo pilkom milinim vilkinti rusų armija. Jie stebėjo miesto grindinius dzerzgančias mašinas ir kareivius, kurie vilkį blogo aukleko milines, atrodė pasigailėtinai

skurdžiai. Ir kai Griškos mažametis brolis pasakė: "Mamyte, kokie jie atrodo suplyšę ir neprivalgę", motina išsigando: "Tylišk, tylišk, dar užgirs kas nors, nori, kad visus į kalėjimą sukištų".

Po pusmečio visi kiek apsirato. Kareivinėse už geležinės tvoros vaikščiojo suvargę jauni kareiviai, ir vaikai tuoj suprato, kad jie alkanai. Liesa koše maitinami, sovietiniai kareiviai ilgesingai ir su nuostaba žiūrėjo į jau labai okupantų apiplėštą, tačiau vis dar turtingą mažąjį kraštą. Vienas kitas įsidrąšines kareivis per tvorą vaikams paduodavo rublį, o šie atnešdavo bulkutę pyragą.

— Bulka, bulka, — kišdavo kareivis pro gynėjai jautėsi rojuje, ir visos aplinkinės bei uždirbdami, nesė nevyntuos pyrago kepalukus, ir kareiviams tai buvo nuostabios vaisės.

— Bulka, bulka, — išbadėję komunizmo gynėjai jautėsi rojuje ir visos aplinkinės krautuvės parduodavo pyrago keletą kartų daugiau negu visada. Vaikai maitino komunizmo nuskurdintus kareivius, kurie negalėjo atsistebėti, kad toks mažas, buržujų valdomas kraštas, taip galėjo nesiskaityti su pyragu.

Ne visada krautuvėse pyrago užtikdavo, todėl berniukai stengdavosi kaip galima anksčiau nusipirkti. Kartais kareivių vieną ar net dvi dienas nebūdavo, tada vaikai duoną laikydavo, nes po to kareiviai, žygių išalkinti, dar godžiau griebdavo pyragą, jeigu tik turėdavo kuris dar kokį rublį. Daugiausia prekiaavo berniukai, bet kartais atbėgdavo ir mergaitės ir nedrąsiai kišdavo rankutę su pyragu per geležinę tvorą ir gavę rublį, stipriai saujoje sugniaužę popierinį pinigą, skubiai bėgdavo šalin. Gal tik pora kartų koks nors kareivis, paėmęs pyragą, nedavė pinigų, ir pora vaikų, moką rusiškai, pasis-

kundė kareiviams. Šie, bijodami, kad tai nepasiektų karininkų, patys sumokėjo vaikams, nes, iškilus kad ir mažam triukšmui, galėjo ši prekyba baigtis. Vaikai uždarbiavo, ir ruseliai per visą savo gyvenimą tiek daug nebuvo valgę pyrago. "Bulka, bulka" buvo magiškas žodis ir nuo jo, rodos, galėjo griūti Kremliaus vartai ir, rodos, nesuskaičiuojamose plakatuose pats Stalinas pavydėjo kareiviams, taip godžiai kemsantiems pyragą.

Dešimtmėtis Juliuksas Griška irgi bėgdavo prie tvoros, kai būdavo laisvas. Pradžioje jis baimingai imdavo pinigus ir atnešęs skubiai kišdavo bulkutę pro tvorą, lyg norėdamas greičiau ją atsikratyti, bet vėliau įsidrąšino. Tai buvo ne tik uždarbis, bet ir pramoga ir kažkoks geras darbas, nes pilki kareivių veidai nušvisdavo ir, rodos, akys juokdavos, kai imdavo kepaluką. Kai kurie jų tuoj lauždavo ir godžiai rydavo tą buržuazinio krašto stebuklą. Kiti gi valgyti nešdavosi tolyn, tai priklausė ne tik nuo to, kiek kuris buvo alkanas, bet ir nuo žmogaus būdo.

Vieną dieną, jau beveik baigiantis mokslo metams, vaikai kaip įprasta nešė pyragą kareiviams. Juliuksas Griška atnešė bulkutę ir padavė ją laukiančiam kareiviui. Šalia stovįs jaunas, rauplėtu veidu kareiviukas kišo pro tvorą rublį ir šaukė: — Bulka, bulka.

Juliuksas skubiai pačiupo pinigą ir nubėgo. Artimiausioj krautuvėlėj jau buvo viskas išparduota, tada jis nubėgo į kitą, dar j kitą, bet visur buvo viskas išparduota. Berniukas nubėgo dar į toliau esančią krautuvę, bet ir ten visi didesni ir mažesni kepalėliai buvo parduoti. Kada kitą dieną Juliuksas, nusipirkęs kepaluką, nubėgo prie tvoros, nė vieno kareivio nebebuvo. tik kele-

tas sargybinis vienur kitur vaikštinėjo su šautuvais ir nė vienas nesiartinio prie tvoros.

O po savaitės vokiečiai užpuolė rusus ir taip greitai juos vijo, kad beveik niekas mies ten nematė kovų. Vokiečiai taip stipriai mušė rusus, kaip ir visi tikėjosi, kad apie bolševikų atiprumą propaganda bliuško kaip balionas valandomis. Šimtai tūkstančių rusų karių pateko į nelaisvę. Tų belaisvių buvo ir Juliuksas mieste ir juos varinėdavo krūvelėmis į įvairius darbus ir į gale miesto pastatytus barakus, kurie buvo aptverti spygliuota viela ir kur tų kareivių buvo tūkstančiai.

Juliuksas, eidamas rudenį į mokyklą, matė tuos kareivius, alkanus, besidairančius į gatvės pakraštį nuorūky ar kokio maisto gabalėlio. Kartais kas nors, nematant vokiečių sragybinių, paduodavo gabaliuką duonos, tačiau šiaip nebuvo galima su belaisviais kalbėtis ir juos šelpti. Viename nedeliame varomų belaisvių būrely Juliuksui vie nas kareivis labai atrodė panašus į tą, kuriam jis nebegalėjo atnešti pyrago. Gal tai ir nebuvo jis, bet Juliuksas norėjo kuriam nors jų duoti kepaluką duonos, nes jis jautėsi skolingas, o iš viso, kaip žinojo, dabar kareiviai buvo daug alkanesni negu pirma. Jų daugelis sirgo ir mirė, kiti buvo vedami už parankių ir krisdavo gatvė. Nors daug buvo žalos padarę lietuviams bolševikai, bet dabar daugelis galėjo tų varomų kareivių. Gaila buvo ir Juliuksui ir jis nutarė grąžinti vienam jų kadais neatiduotą kepaluką duonos.

Duona buvo perkama pagal korteles, tačiau jos buvo galima gauti ir be kortelių arba šiaip į ką išsimainyti. Julius šiandien nebė visai atsimena, kur jis buvo gavęs papirovų kortelę pagal kurią buvo gaunama rūkalų. Cigaretės jis išmainė su kaimynu

batsiuvių į duonos kuponus ir nusipirko kepaluką juodos duonos. Vieną dieną, grįžęs iš mokyklos, pasiėmė kepaluką ir išėjo į gatvę. Julius atsimena tai puikiai. Buvo vėsi ir giedri rudens diena. Jis su kepaluku duonos pažastėje vaikščiojo gal valandą šaligatviu, kol pasirodė poros vokiečių varomas belaisvių būrelis. Juliuksas kurį laiką ėjo lygiagrečiai šaligatviu. Užpakaly žingsniavo senyvas vokiečių, rankose laikęs šautuvą, gi šone būrelio ėjo kitas vokiečių kareivis su šautuvu ant peties ir rankoje laikė storą trumpą pagalį, kuriuo jis pastumdavo iškrypstančius iš rikiuotės belaisvius, o kartais ta lazda ir per pečius užkirsdavo. Julius išsitraukė kepaluką duonos ir, nušokęs nuo šaligatvio, ištiesė duoną. Kepaliuką griebė trys kariai iš karto, eilės suiro, gi vokiečių prišokęs kirtu per Juliuksą ranką lazda. Ranką baisiai suskaudėjo, bet Juliuksas nesuriko, bėgdamas šalin dar matė, kaip kareiviai krūvoje plėšė vienas iš kito duoną, ir kaip juos piktai šaukdami stumdė į gretas vokiečius.

Julius parėjo namo. Ranka ištino ir labai skaudėjo. Jis tyliai įslinko į kambarį, tačiau motina iš jo veido pamatė, kad kažkas bus atsitikę.

— Kas pasidarė, Juliuks? — Nieko. — Kaip nieko, — Ranką susidaužiau, griuvau ir susimušiau, — parodė Julius ištinusį riešą. — Dieve, tu mano, gal kaulas lūžo, — dėjo motina ant rankos šaltame vandeny sumirkytus skudurus. Tačiau kai grįžo paštininkas tėvas, jis jau viską žinojo, žmonės įvyki matė ir jam papasakojo.

Tėvai nedaug barėsi, ką galėjo sakyti vaikui, kuris tik norėjo atsiligynti seną skolą. Jie nuvedė vaiką pas gydytoją, kuris ap-

(Nukelta į 4 psl.)

ALKANA, BET NE DYKUMOS ŽEMĖ

Stasės Šakytės poezijos debiutas

K. PRIESPYLIS

Stasės Šakytė, ALKANA ŽEMĖ. Eilėraščiai. Išleido "Ateitis" 1967 m. Aplankas Pauliaus Jurkaus. Rinkinis 72 psl., 8 x 5 in. formato, kaina \$2.00, gaunama "Drauge".

Metinė lietuviškųjų knygų gausa kasmet per daug jau girtis negalėtume. Todėl naujam leidimui pasirodžius, vis kažkaip savaime dvasioje pragiedrėja, kad, štai, grožinės literatūros reikalas nėra visai nušalęs užmestas. Dar džiugiau, kai pasirodo ne tik nauja knyga, bet ir visai naujas autorius. Tokia ši sykių Stasės Šakytė, jau kuris laikas savo eilėraščius skelbusi periodinėje spaudoje, o dabar išeinanti su pirmuoju knyginu savo poezijos pluoštu — "Alkana žemė".

Šia proga tebūna čia pabrėžtinai suminėtas ir "Ateities" leidyklos mostas. Man rodos, kad "Ateities", kaip leidyklos, ir turėtų būti pats prasmingiausias darbas laiks nuo laiko dovanoti mūsų literatūros pasauliui vieną kitą, visai naują pavardę. Lig šiol keliais atvejais "Ateitis" šitai jau yra padariusi. Linkime to neužmiršti ir toliau.

Kaip žinome, prieš keletą metų "Ateitis" mums pristatė ir pirmąjį Vitalijos Bogutaitės rinkinį "Veidrodis jūros dugne", dovanodama čionykštei mūsų literatūrai daug žadantį vardą. O šiemetinis Stasės Šakytės rinkinys savo puslapiu ir formos apimtimi net primena aną trapiąją Vitalijos Bogutaitės knygą. Tarp šių dviejų poečių galima būtų atrasti ir tam tikrą giminybę miniatiūrinio eilėraščio pamėgime ir daug kur bendrose formos bei filosofinės minties ištakose. Šitai užsimenamė ne tiek kokia nors formalaus sekimo, bet labiau dvasinio artimumo prasme.

Šiaip jau tarp šių dviejų "Ateities" poečių pastebimas net nemažas skirtumas. Šitai labai akivaizdu, kai lygini vienos ir kitos eilėraščio jausminę šilumą ir autorės santykį su liečiamąja, tegu ir poetine, tikrove. Kai Bogutaitės poezijoje visur jaučiamas tikras jausminis spragėjimas, tiesiog karštas dialoginis santykis su tema, tai Šakytės posmuos visur labiau dvelkia klasiškas šaltumas, labiau žiūrovinis santykis su aprašomuoju dalyku. Jeigu Bogutaitė savo geriausios eilėraščiuos tiesiog verda skausmingai asmeniškai šios kasdienybės akimirką, tai Šakytė ne vienu atveju, jausmų neperdegindama, tik santūriai filosofuoja apie erdvę ir laiką. Ne vienai, nei antrai poetei šitai neužskaitytina kokių minusu. Atvirai sakant, tai tik rodo vienos ir antros gana skirtingą ir originaliai savą laikyseną pačiam eilėraščio branduolyje. O tai ir skiria abidvi poetas, nežūrint pirmo klaidinančio įspūdžio, kylančio iš miniatiūrinio eilėraščio gal kiek giminingo formos sukiroimo.

Šiaip jau Šakytė su žodine eilėraščio problema susidoroja gana lengvai. Kai kur net per lengvai. Vienur kitur būtų ne pro šalį ir atidesnis žodžio pasvėrimas, atsakingesnis jo padėjimas toje ar kitoje vietoje. Tačiau neretai akivaizdžiai matome, jog autorė tik šiaip žodžiais nesisvalsto, bet sąmoningai to ar kito ieško, norėdama išgauti reikiama įspūdį. Štai kad ir liepsnų dinamikos monotonija ir garso "s" sutapatinimas su skaudžiu ugnies užesiu.

Tik didelėje tyloj siūbuoja liepsnos, siūbuoja ir siūbuoja. (13 psl.)

Kitūr vėl panašiai:

...tik pakilusiu pulsu pulsuoją

Stasės Šakytės knygos viršelis, pieštas Pauliaus Jurkaus

šviesos Okeanas ir banguoja gelmė. (15 psl.)

Jeigu reikėtų atrinkti knygą, kuri būtų rasti priekaištų ir kuriame ryškiai būtų matomi visi gerieji Šakytės poezijos bruožai, tai apsisotume, tur būt, prie "Lanko ir liepsnos".

Iš tamsių geležies rūdos lašų renkamas kentėjimo ženklas ir lenkiamas lankas.

Iš tamsių geležies rūdos lašų liejamas kentėjimo ženklas ir išlenktas lankas nebus niekada tuščias, jei nenutrūkstanti liepsna išlės mone į žvakę. (38 psl.)

O viso šio aprašo išvados, feičiančios pačią autorę, būtų, tur būt, šitokios. Pirmuoju savo rinkiniu poetė parodė, kad moka susitvarkyti su žodine eilėraščio architektūra, tačiau temas ir keliamos problemos dar ne visai išstarpinamos vidiniame dvasios žaizdre, jaučiamas tam

AMERIKIETIŠKĄ RINKĄ BESIVERŽIANT

Lietuvio rankose esanti Manyland Books leidykla negali apsiriboti vien tik lietuvių vertimais, jeigu ji nori savo leidinius sėkmingai išmušti į amerikietišką rinką, jeigu ji nori išlaikyti konkurenciją, bent autorių įvairumu, su šimtais labai turtingų amerikietiškių leidyklų. Todėl gal daugiau, negu pusė Manyland Books leidinių yra anglosaksų autorių kūriniai. Kartais ir lietuvių autorius paruoštos knygos nėra būtinai apie Lietuvą, bet apie kitus kraštus. Tai galėjo pastebėti visi, kas seka šios leidyklos gyvenimą.

Reikia taipgi žinoti, kad leidyklai įsikvoti dėmesio vertą vardą amerikietiškių leidyklų gau-

tikras eilutinis vėsumas. Gi poezija — lyrika pirmoj eilėj yra jausmas. Šakytei tad ir linkėtu-me ateiptyje dėl jo nesivaržyti.

soje galima tik įprastinėm, amerikietiškių mėgiamomis knygomis. Leidyklai tokį vardą įsigijus, ir lietuviškų knygų jos leidžiamai vertimai amerikietiški skaitytojų ir amerikietiški spaudos jau yra labiau pastebimi ir atidžiau traktuojami, kai tuo tarpu grynai uždarųjų, tik lietuviškųjų mūsų leidyklų vertiniai užsimojimai amerikietiški gana sunkiai įpersami. Toks realus padėties supratimas, besiveržiant ir lietuvišką kūrybą nešant į tarptautinę rinką, Stp. Zobarsko užmojus yra pagirtinas ir sveikintinas.

Čia tad ir suminėsiame pora tokių nelietuviškų Manyland knygų, kurios tačiau, tegu ir netiesioginiu būdu, skina kelią lietuviškų knygų vertimams į amerikietišką rinką tos pačios leidyklos vardu.

Joseph Joel Keith havajietiški eilėraščių rinkinį Aloha - Po-

lynesia dabar išleido čia mini-ma Manyland Books leidykla. Rinkinio autorius mirė šiais metais, jau knyga esant pas leidėją. Apie poetą jau esame užsiminę šiame dienraštyje anksčiau, aptariant Charles Angoffo eilėraščių knygą, kuriai velionis buvo parašęs įvadą. Poetas Keith, kilęs iš Havajų, buvęs Los Angeles PEN klubo pirmninkas, ilgus metus redagavo eilę įvairių leidinių, be kitų leidinių rašė recenzijas ir "Books Abroad" žurnale, kuriame ne kartą buvo aptariami ir lietuvių rašytojų kūriniai. Jo eilėraščiai buvo spausdinami visoje eilėje pirmieji Amerikos žurnalu, o taip pat jis buvo vertinamas žinomų kritikų. Šiame eilėraščių rinkinyje poetas liečia daugiausia Havajų salų grožį, jų gamtą ir paukščius, ypač balandžius.

Aš ištiesiu ranką, havajiškai rudą, į saulę. Aparatai kliksi, kliksi vėl ir vėl, taip dažnai fotografuojamoj tropinėj žemėj. Visi nešasi

tik penkais pirštais ešerius balandžiams, kurie atskrenda lėsti kasdien, ir tada kyla į aukštį.

Keith poezija moderni, pilna peizažinių, tačiau gilių vaizdų. Knygai menišką, estetišką visais atžvilgiais viršelių nupiešė dail. Pr. Lapė.

Nijolės Zobarskaitės paruošta eskimų pasakų knyga "Tundra Tales" išleido ta pati Manyland Books leidykla. Įvadą parašė Charles Angoff, pažymėdamas, kad "kultūra be literatūros yra ne kultūra, ir literatūra be folkloro yra neįsivaizduojama, nes pasakos ir pasakėčios labiausia atspindi žmonių siekimus, daugiau negu atskleidžia filosofija ar religija". Taigi, norint susipažinti su eskimų gyvenimo būdu ir jų pasauliu, šios pasakos bus įdomios. Kadangi eskimai gyvena kitokioj aplinkoj ir kitas jų gyvenimo būdas bei sąlygos, tai pasakose dažniau užtikami tik šiaurėi būdingi gyvuliai, pvz. briedis. Be abejoj, kaip ir visose pasakose, čia daugiausia reiškiasi lapės, kiškiai, meškos, tačiau užtikina-

me taipgi banginį ir ruonį. Pasakos nėra ilgos, nes 176 psl. knygoje jų išspausdinta daugiau kaip pusimtis. Šios pasakos ne tik įdomios tiems, kurie nori susipažinti su eskimų kultūra, bet jos taip pat mažam ir suaugusiam skaitytojui suteiks tikro malonumo.

Knygos aplankas ir skyrių iliustracijos dail. Pr. Lapės yra skoningi, saviti ir meniški. Pr. Lapė, kaip knygų aplankų piešėjas, o ir iliustratorius lietuvių tarpe vargiai ar turi sau lygių, neatrodo, kad daug kas jį pralenktų ir amerikietiški tarpe, nes ir jiems jis piešia gausybę viršelių. Jo tenykštį pasisekimą liudija jau 1951 m. Norah Loft knygai "The Lute Player" pieštas viršelis. Mėtoji knyga buvo leista didelės Doubleday leidyklos. Per tuos kelio-lika metų Lapė įgijo dar daugiau patirties ir pelnyto pripažinimo.

Leonas Galinis

— Pirmas garsinis filmas "The Jazz Singer" paleistas 1927 m. spalio 6 d., prieš 40 metų.

SKOLA

(Atkelta iš 3 psl.)

žiūrėjęs užpylė vaistų ir stipriai surišo. — Atrodo suskilęs kaulas, sugis. Ką daugiau gali šiuo metu daryti? — pasakė jaunas gydytojas.

Tikrai ranka sugijo. Pradžioje nelanksti, vėliau pasitaisė, bet Julius gimnazijoje negalėjo lošti krepšinio, o kai vėliau atvyko į Ameriką, jo neėmė į kariuomenę. Tada vyko Korėjėj karas, ir jis per daug nenusiminė, nors jautė kažkokį pažeminimą dėl fiziško netinkamumo ir todėl dažnai reikia ar nereikia kartodavo, kad jis vaikystėj susilaužė ranką ir daktarai blogai sugydė.

Dabar ranką sugeldavo oro atmainomis, jau artėjant į ketvirtą dešimtį. Nors jis ir buvo dar jaunas, tačiau juto tai, kuo skysdavosi seni žmonės. Jų Griaška šitai pykdė. Daktarai liepė nenušalti ir nenuvargti ir esant rankos užteks per visą gyvenimą, bet kartais, rankai geliant, Julijui būdavo pikta, kad jis, mažas būdamas, buvo toks jautrus. Kartais jis pasakodavo ir didžiudavos tuo skaidrios vaikystės nuotykiu, bet vis tiek nuo pat vaikystės rankos nepajėgumas padarė būde įtakos ir kiekvienas kieno nors įsipareigojimų ar pažadų neišpildymas Griašką erzino.

Dabar jis vaikščiojo po kambarį. Šeštadienio popietė buvo drėgnoka, žmona su vaikais buvo išvažiavusi į krautvę ir likusi viena, nervino nors ir mažas rankos gė-

limas labiau negu tada, kai visi būdavo namie.

Kai suskambo durų skambutis, Julius nudžiugo, kad kažkas atėjo. Kai atidarė, tarpdury stovėjo moteris su savo dešimtmečiu berniuku. Įėjusi į saloną, ji ištiesė trisdešimt dolerių.

— Štai tik trisdešimt, kitus kitą savaitę atnešiu. Vis taip nesibalansuoja. Buvo dar mašinoj gedimų, tai vėl turėjau pora dešimčių sumokėti.

Griaška žiūrėjo į berniuką. Jam šis atrodė toks nedrąsus ir liesas, jo akys tokios skaidrios ir beveik graudžios, o vienu smilkiniu bėgo skaidri, mėlyna gysla. Griaškai pagailo savo vaikystės ir pasakė:

— Gerai, užteks tiek, kiek atnešei, daugiau nebereikia. Juk sakote, kad dar kažką turėjote taisyti.

— Tai kaip čia dabar, — nustebo moteris, — kur skola, tai skola, gi genda viskas.

— O čia berniukui, kad geriau mokytųsi, — pasakė Griaška, — kad būtų geras.

— Ačiū, — tarė berniukas ir, nuleidęs akis, nebežinojo ką daugiau sakyti.

— Viskas gerai, tegu gerai mašina rieda, — pasakė Griaška ir atsisveikino. Kai moteris išėjo, jis minutę galvojo kodėl taip padarė. Ir niekas, gal būt, ir jis pats negalėtų pasakyti ar vaikystėje skolą gražinuos rankos skausmas jį darė daugiau šykštų ar daugiau galestingą.

— Matai, kokie žmonės biau rūsi, dvigubai užsipašo, paskui patiems gėda, tai ir nuleidžia penkiasdešimt, lyg malonę darydami, — pasakė motina sūnui, lipdama į mašiną, ir gerai, kad Griaška šių žodžių nebe-galėjo girdėti.

MARQUETTE PARK - AMERIKOS LIETUVIŲ SOSTINĖJE
80 MILIJONŲ PERŠOKUSI BENDROVĖ

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

6245 SO. WESTERN AVE. CHICAGO, ILL. 60636 TEL. GR 6 - 7575

CHICAGO SAVINGS AND LOAN BENDROVĖ, viena tarptautinių krašto finansinių įstaigų, aptarnauja šios apylinkės gyventojus pavyzdžiui, saugiai ir patalioje per 43 metus, visada prisilaikydama saugumo ir išmokėdama palyginamai aukštą dividendą. Per paskutinius 10 metų Chicago Savings išmokojo savo taupytojams virš 11 milijonų dolerių dividendų Chicago. Taupymo Bendrovė stengiasi būti tikrai finansiskai ir teikti pačius geriausius patarnavimus savo taupymo ir skolinimo nariams.

Mūsų bendradarbiaujame su vietinėmis lietuvių organizacijomis noriai prisidedami darbais ir finansais, kad galėtumėte pasiekti geresnių gyvenimo sąlygų. Kviečiame visus taupymo ir paskolų reikalais kreiptis į Chicago Taupymo ir Skolinimo Bendrovę išaugusią į virš \$84.000.000 turto įstaigą.

CHICAGO SAVINGS BENDROVĖ kviečia visus lietuvius, ypačingai tuos, kurie dar nesate aplankę mūsų 84 milijonų dolerių finansinės įstaigos, vienos įdomiausių visoje Chicagoje.

Atsilankę pamatysite gėlimus išpuoštą pirmą įstaigos aukštą Laimės Saltinėlių — Wishing Well, per kurį surenkama ir išdalinama kasmet įvairioms labdarinėms įstaigoms apie \$1.200.000. Pamatysite plačią žinomą didelį Chicago Savings Prezidentinį kambarį, kuriame yra vietos 200 asmenų ir kuris velti duodamas organizacijų su-

STAI NARIAMS TEIKIAMAS MŪSŲ PILNAS PATARNAVIMAS:

1. Insured Family Savings
2. College Bonus Savings
3. Christmas Club Savings
4. Vacation Club Savings
5. Home Mortgage Loans
6. Home Improvement Loans
7. All Types of Insurance
8. Sell and redeem U. S. Bonds
9. Safety Deposit Boxes
10. Free Community Rooms for your organization meeting
10. (Free Coffee)
11. Cash checks and pay all family bills with our special money

strinkimams. Susirinkusiems velti jame teikiame kavą. Šis kambarys yra išpuoštas dideliais Jungtinių Amerikos Valstijų prezidentų paveikslais ir trumpomis jų gyvenimo žiniomis. Pamatysite įvairių rinkinių kabinetą ir daug kitų įrengimų bei patogumų, kuriais per metus metus naudojasi mūsų taupymo ir skolinimo nariai.

Ypačingai kviečiame vaikų tėvus pradėti taupyti vaikų mokslui reikalingus pinigus. Mes turime specialų skyrių, kuriame taupom mokslui reikalingi pinigai (College Bonus Savings). Šiame skyriuje laikomiems pinigams mokami patys aukščiausi dividendai: net iki 5% šiandien mokslas kainuoja nuo \$6.000 iki \$12.000 ir

4 ³/₄ % METAMS
VISUOSE TAUPYMO SKYRIUOSE
Federalinės vyriausybės apdraustas įstaigoje visos taupymo sąskaitos apdraustos iki

daugiau. Jei pradėsite mažais mėnesiniais indėliais taupyti nuo vaiko jaunų dienų, tai nei neapsižiūrėsite, kai sutapysite mokslui reikalingus pinigus. Galite pradėti \$2.50, \$5.00, \$10.00 arba net \$25.00 sumomis į mėnesį. Kai padėsite 200 kartų po \$25.00, tai susidarys reikalinga suma. Tokiu būdu bus užtikrintas jaunimui reikalingas mokslas. Vaikams bus lengvesnė ir gražesnė ateitis, o tėvams ramesnė sąžinė. (Šio mokslo taupymo skyriaus nereikia sumaišyti su dabar garsinamu Certificatų taupymo skyriumi.)
Valdyba, direktoriai ir visi tarnautojai Jūsų lauksime
JOHN PAKEL, Sr., Prezidentas

PATOGIOS VALANDOS:
MONDAY 12:00 P.M.—8:00 P.M.
TUESDAY 9:00 A.M.—4:00 P.M.
WEDNESDAY Closed All Day
THURSDAY 9:00 A.M.—8:00 P.M.
FRIDAY 9:00 A.M.—8:00 P.M.
SATURDAY 9:00 A.M.—12:30 P.M.

NAUJAS MOKYMO PLANAS OKUPUOTOJ LIETUVOJ

Jau sudarytas ir patvirtintas naujas mokymo planas Lietuvoje veikiančioms bendrojo lavinimo mokykloms. Numatyta kiek sumažinti pamokų skaičių (Tarybinė Mokykla, '67/7).

Nuo 1960 metų galiojančiame plane trys vyriausios klasės (IX, X, ir XI) turi po 39 pamokas sa savaitėje: tris dienas po 6 ir tris po 7! Tik pradinukai pirmaisiais metais kasdien turi po 4 pamokas, o nuo trečiųjų metų viso po 5-6. Iš viso per 11 metų (nuo abėcėlės iki brandos atestato) mokiniams dabar turi 364 savaitines pamokas (14,560 faktinių pamokų, nes mokslo metai trunka 40 savaitėms).

Naujame plane bus 342 savaitinės pamokos, 22-ies mažiau. Jokioje klasėje nebus daugiau kaip 36 pamokos savaitėje. Nubraukiamos net 38 savaitinės pamokos (1,520 faktinių), bet sumažėjimo lieka tik 22, kadangi 16 prideda. Tai 6 naujos savaitinės rusų kalbos ir literatūros pamokos ir 10 savitinių pamokų, skirtų pasirinktiniais dalykams.

Rusų kalbos bei literatūros pamokų prideda po dvi kas savaitę devintoj ir dešimtoj klasej, po vieną penktoj ir vienuoliktoj.

Pasirinktinių dalykų pamokose dėstomi papildomi kursai matematikos, fizikos, chemijos, biologijos, geografijos, literatūros, meno, psichologijos ar kitų dalykų, kuriems kurioje mokykloje yra parūpinta dėstytojų ir kokiems yra pakankamas mokinių skaičius. Ligiol toki papildomi kursai buvo tik trijose vyriausiose klasėse, po 3 pamokas savaitėje. Dabar numatoma jų turėti ir septimtoj bei aštuntoj klaseje (atitinkančiose buvusias vi durinės mokyklos trečią ir ketvirtą klases).

Igyvendinant naują mokymo planą, reikšią parašyti ir išleisti 18 atitinkamų pertvarkytų vadovėlių. Tad planas numatomas įgyvendinti tik palaipsniui, per šešerius metus. Istorijos dėstymas 7, 8 ir 9 klasėse jau suderintas su naujuoju planu praėjusiais mokslo metais. Šiemet jis pertvarkomas tik dešimtoj klasej, 1968 metais — vienuoliktoj, o 1969 — 4, 5 ir 6 klasėse. Kitos permainos numatomos pradėti 1968 metais, o visas peritvarkymo planas būsiąs baigtas įgyvendinti tik 1973-74 mokslo metais.

Lietuvos istorijos kurso nėra nei senajame, nei naujajame plane. Apie Lietuvą ("LTSR") yra numatyta tik keletas užsiminimų bendrajame Rusijos ("SSSR") istorijos kurse. Ir Lietuvos geografijos dėstoma tik šiek tiek nuotrupų bendrajame Rusijos geografijos kurse.

Lietuvių kalbai skiriamų pamokų skaičius lietuviškose mokyklose iš viso yra didesnis, negu rusų: 50 savait. (2,000 faktinių pamokų per 11 metų. Be to, bendrajame literatūros kurse skiriamos kelios savaitinės pamokos ir lietuvių literatūros pradžiai. Rusų kalbai ir literatūrai skiriama 40 savitinių (1,600 faktinių) pamokų. Bet ir lietuvių kalbai skirtąsias pamokas įskaitomas taip pat ir pats pradinis mokymas skaityti bei rašyti. Pirmamečiams šiame mokymui iš lietuvių kalbos pamokų sąskaitos tenka 12 savitinių (480 faktinių) pamokų, antramečiam — pirmą pusmetį 10, antrą 8 savaitinės pamokos. Rusų kalba pradedama dėstyti antramečiam (apie 8 metų amžiaus) mokiniams. Tada lietuvių kalbai skiriama jau tik 8 pamokas savaitėje, rusų kalbai dar tik dvi. Toliau lietuvių ir rusų kalbų pamokų skaičiaus santykis taip keičiasi: III klasėj (atitinkančioj trečią

pradinės skyrių) — 8 ir 4, IV — 4 ir 4, V — 4 ir 5, VI — 4 ir 4, VII — 3 ir 4, VIII — 3 ir 4, IX — 1 ir 5, X — 1 ir 5, XI — 1 ir 4

Privaloma mokytis dar viena svetima kalba: anglų, prancūzų ar vokiečių. Tos kalbos dėstymas pradedamas V klasėj (atitinkančioj ankstesniąją pirmą gimnazijos klasę). Pamokų jai skiriama V klasėj 3, VI — 3, VII — 2, VIII — 2. Kadangi aštuonias klases išėiti dabar yra jau privaloma (privalomas mokymas įvykdomas, palyginti, su nelabai didelėmis spragomis), tai visa jaunoji karta turės būti šiek tiek pramokusi bent vienos iš šių kalbų. Tuo tarpu to mokymo rezultatai dar labai menki. Iki aštuonių klasių baigimo mokiniai net ir rusų kalbos dar neįmoksta visai gerai, nors gauna daugiau kaip tūkstantį pamokų, o kitos svetimos kalbos jie gauna tik apie 400 pamokų, daugeliu atvejų nelabai gerų pamokų, nes dar labai stinga gerų svetimųjų kalbų mokytojų. Neįmoksta patenkinamai svetimos kalbos ir daugumas tų, kurie bei gia visą vidurinę mokyklą, nes ir šiose trijose klasėse svetimajai kalbai skiriama tik po 2 ar 3 pamokas savaitėje. Kai rusų kalbai per šiuos trejus metus tenka 560 pamokų, kitai svetimajai kalbai — 360. (Lietuvių kalbos stilistikai ir bendroms kalbinėms žinioms pagilinti tuo pačiu metu skiriama 120 pamokų).

Naujojo plano paaškinime pastebima, kad jis "iš esmės nesiskiria ir nuo daugelio kitų sąjunginių respublikų". Bet jis daug kuo skiriasi nuo laisvos Lietuvos mokymo plano, kurio programa buvo išdėstyta į 12 metų ir plečiama į 13. Dabar liko 11 metų, iš kurių daugiau kaip ištisi mokslo metai tenka vien rusų kalbai išmokti. (ELTA)

Hollywoode sukamas filmas pagal Faulknerio knygą "The Reivers", laimėjusią Pulitzer premiją. Tai jau 10-sis Faulknerio kūrinys, patekęs į ekraną. — Izraelio gen. Dayan duktė rašyt. Yael pasirašė sutartį su amerikiečių leidykla ir parašys atsiminimus apie žydų ir arabų karą.

Lietuvos valstybės pradžios data - 1251 metų liepos mėn. 17 d.

Lituanistikos Instituto istorijos skyrius, Vliko ir PLB valdybų prašomas pasisakyti dėl pirmosios Lietuvos valstybės pradžios datos, nutarė ir pataria:

"1251 metų liepos 17 dieną laikyti oficialia Lietuvos karalijos įkūrimo diena".

Tai diena, kurią popiežius Inocentas IV keliuose savo laiškuose priėmė didįjį Lietuvos kunigaikštį Mindaugą Apaštalo Sosto globon, pripažino jam karaliaus vardą, paskyrė Saremos ir Kuršo vyskopus Lietuvos ir jos karaliumi globėjais ir pavėdė Kulmo vyskupu vainikuoti Mindaugą Lietuvos karalium.

Nors vainikavimas įvyko tik 1253 metų vasarą, tie 1251 metų liepos 17 dienos popiežiaus aktai jau įteisino Lietuvą tarpautinėje plotmėje kaip atitin kamai susitvarkiusią nepriklausomą valstybę. To meto Europos politinėje sandaroje tik popiežiai ar jų delegatai turėjo teisę vainikuoti valdovus ir tuo įteisingi jų valdas kaip valstybes. Suprantama, kalbamąją dieną Lietuvos valstybės kūrimas buvo jau ir teisiškai užbaigtas, taigi ne faktiškai ką tik pradėtas. Kada, kieno bei kokiais veiksmais faktiškasis Lietuvos valstybės kūrimasis prasidėjo, — nėra duomenų spręsti ne tik dienos ar mėnesio, bet nei metų ar dešimtmečių tikslumu.

Istorijos dokumentuose Lietuvos vardas pirmą kartą paminėtas 1009 metais, kalbant apie tada įvykusį Prūsų arkivyskuro benediktino Brunono Kver-

furtiečio nužudymą ties Rusijos ir Lietuvos riba ("in confinio Rusciae et Lituae"). Istorijos šaltiniai ta pat kalba apie dažnų lietuvių puldinėjimus į Livoniją, Rusijos žemes ir Lenkiją XII amžiaus gale ir XIII pradžioje. Tai liudija lietuvių buvus tada jau organizuotus, bet tai neapibūdina, kiek tas susiorganizavimas turėjo valstybiškų požymių. 1215—1219 metų laikotarpyje, ryšium su ta'kos sutartim tarp lietuvių ir Haličo-Volinijos kunigaikščių, lietuvių kunigaikščių minima net 21. ir jų vyresniųjų tarpe minimi Mindaugas bei jo brolis Dausprungas. 1219—1244 metų — pusterčio dešimtmečio — laikotarpyje Mindaugas, pašalinęs sritinius kunigaikščius, paėmė valdžią į savo rankas visoj Lietuvoj ir pasivadino didžiuoju Lietuvos kunigaikščiu. Tik 1250 metų gale ar 1251 pradžioj apsikrikštijęs, Mindaugas išsiuntė pasiuntinius pas popiežių, prašydamas — mūsų laikų terminais tariant — de jure pripažinti de facto jau esamą valstybę.

Iš tų duomenų tegalima spręsti, kad pirmasis Lietuvos valstybės pavaldas kūrėsi greičiausiai palaipsniui, be konkretaus išankstinio nutarimo bei pasiskelbimo, ir kad tas kūrimasis truko gal keletą ar net keliolika dešimtmečių. Tad nėra ir greičiausiai nebebus įmanoma nustatyti tiksli Lietuvos valstybės kūrimosi pradžios data. Dėl to Lituanistikos instituto istorijos skyrius ir pataria, norint turėti konkrečią su Lietuvos

CIRCUIT T.V. & RADIO (LIETUVIAI)
Sav. DAN LIUTIKAS
PASIRINKIMAS SPALVUOTU AR PAPRASTU TELEVIZIJU RADIJU • STEREO • ORO VESINTUVU • TAISYMAS
2412 WEST 71st ST., CHICAGO, ILL. 60629, TEL. 471-2446

NUOLATINĖ SIUVIMO MOKYKLA
Jai vadovauja prityrusi mokytoja-instruktore **IRENA BERNOTAVICIENE.**
Išmokite naujo supaprastinto siuvimo metodo tik per 10 pamokų. Pamokos dėstomos lietuvių ir anglų kalbomis. Registruokitės iš anksto, kad patektumėt į pirmesnj kursą, pas **B. AND B. SEWING SCHOOL VEDEJA ARVYDA DIKINI — TEL. 927-0044-45**

įsikūrimu susijusią datą, imti dėmesin tikrai žinomą tos valstybės tarptautinio įteisinimo datą — 1251 metų liepos 17 dieną. (ELTA)

Red. pastaba. Dėl Lituanistikos instituto siūlomos datos ir ją remiančių faktų kviečiame Kultūrinio Draugo puslapiuos pasisakyti ir kitus mūsų istorikus, paremiant padarytąjį sprendimą, ar iškeliant argumentus prieš.

• Šį savaitgalį Chicagoje. Sekmadienį, 3 val. popiet ALRK Federacijos rengiamas religinės muzikos koncertas Sv. Kryžiaus bažnyčioje. Jį atliks vargonų virtuozas Zenonas Nomeika, solistė Dana Stankaitytė ir Chicago Lietuvos styginis kvartetas: P. Matiukas, A. Paukštys, V. Jančys ir P. Armonas.

Čiurlonio galerijoje tebevyksta dail. Br. Murino tapybos paroda. Galerija atdara nuo 11 val. iki 9 val. vak.

Mūsų erdviuose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų moderniškų maldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų

LIETUVIŲ ĮSTAIGA
ROOSEVELT FURNITURE CO.
F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS
2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711

Atdara pirmad. ir ketvir. 9—9 val., antr., treč. ir šeštadieniais nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 v. po pietų

SKIP'S Self Service LIQUOR STORE
5515 S. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8202
OCTOBER - SPALIO 12, 13 ir 14 D. D.

BISQUIT 3 STAR COGNAC	Fifth \$5.29
ROYAL TORO 10 Year Old Imported PORTUGAL BRANDY	Fifth \$3.09
COUSENIER Imported Three Star COGNAC	Fifth \$3.98
GRAIN ALCOHOL 190 Proof U.S.P.	Fifth \$4.89
STOCK IMPORTED Dry or Sweet VERMOUTH	30 oz. Bottle \$1.69
IMPORTED GERMAN Liebfraumilch Moselblumchen, Piesported WINE	Fifth \$1.29
GRAND MARNIER LIQUEUR	Fifth \$6.89
IMPORTED Pavilly Fuisse 1964 Vintage WINE	Fifth \$1.79
IMPORTED POLISH ZUBROWKA	Fifth \$5.59
HENNINGER Imported German BEER	Case of 24—12 oz. T. A. Bottles Case \$8.49

MOVING
perkrausto baldus iš arti ir toli.
A. BENIULIS
Chicago, Ill. 60629, Tel. RE 7-7083

0%, 20%, 30% pigiau mokėsite už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Chicago, Illinois 60642
Tel. GA 4-8654 ir GR 6-4339

MOVING
SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli Miesto leidimai ir pilna apdrauda.
2047 W. 67th Pl. WA 5-8063

Kuriam galui mokėti daugiau?
PIRKDAMI NAUJUS AR VARTOTUS AUTOMOBILIUS SUTAUPYKITE NUO \$500 IKI \$1,000

BALZEKAS MOTOR SALES, INC.
PLYMOUTH • VALIANT
4030 Archer, VI 7-1515

"U WILL LIKE US"
CHRYSLER • IMPERIAL

TELEVIZIJAS
paprastas ir spalvotas nebrangiai taisyti. Už patarnavimą vietoj \$3. už dirbtuvės darbą \$10.00 ir dalyv. Pasiteiraukite apie naujas

J. MIGLINAS
2549 W. 69 St., II auk., PR 6-1063

A. ABALL ROOFING CO.
Istolsta prieš 49 metus. Dėngiamis visų rūšių stogus. Taisome arba dedame naujus kaminius, rinas, nutekamuosius vamzdžius. Dažome iš lauko. Taisome mūrą—"tuck-pointing". Pilnai apdraudę. Vias darbas garantuotas.
LA 1-6047 arba RO 2-8778
Skambinkite bet kurio laiku. Apskačiavimai nemokamai

Richmond Sinclair SERVICE
Kampas Richmond ir 63rd Street Užsieninių ir vietinių automobilių taisymas. Priklauso Chicago Motor Club. Nelaimės atveju, skambinkite: GR 6-3134 arba GR 6-3353
Sav. — Juozas (Joe) Juraitis

LEO'S SINCLAIR SERVICE
5957 So. Western Ave.
LEONAS FRANCKUS
Stabdžiai, Sankabos, Transmisijos
Tune-up ir Motorų Remontas
Kampas 58th Street
Telefonas PRespect 8-9533

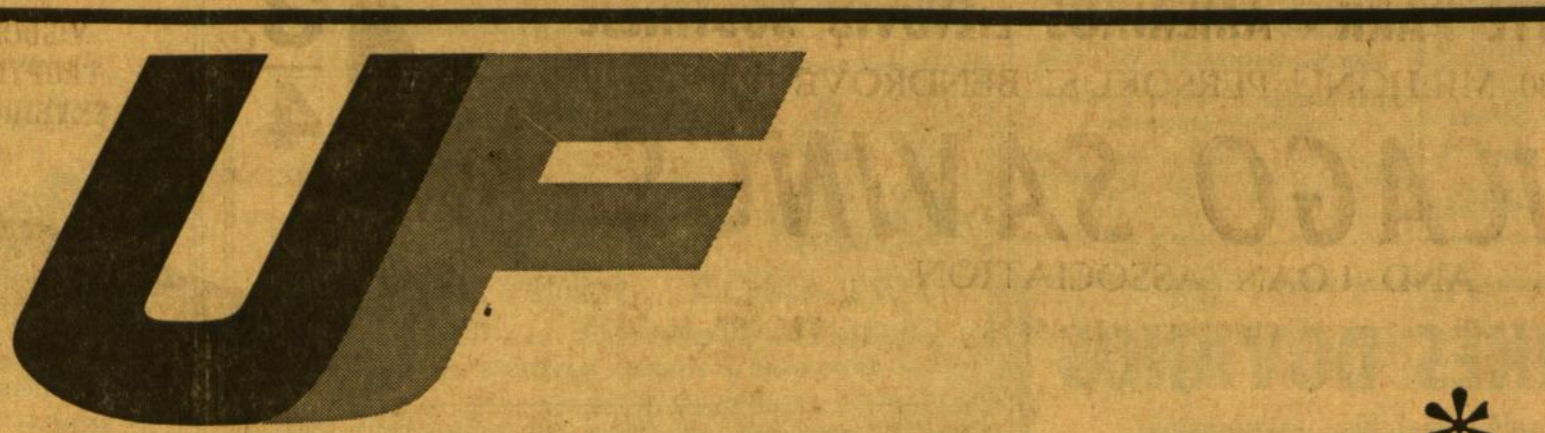
VALOME KILIMUS IR BALDUS
Plaunama ir vaškuojama visų rūšių grindis.
J. BUBNYS — Tel. RE 7-5168

RINOS IR NUTEKAMIEJI VAMZDŽIAI
Ekspertiskai uždedam naujus ir taisome senus. Pilnai apdraudę. Darbas garantuotas.
A. ABALL ROOFING CO.
LA 1-6047 arba RO 2-8778

DEKORAVIMAS
iš VIDAUS IR IS LAUKO
Kilimai ir apmušti baldai valomi.
J. RUDIS. Tel. CLiffside 4-1050

SOPHIE BARCUS RADIO ŠEIMOS PROGRAMOS
Kasdien nuo pirmadienio iki anksčiausio 10 iki 11 val. ryto. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto. Vakarais pirmadieniais 7 val. vakaro.
7159 South Maplewood Avenue
Chicago, Illinois 60629

VISOS PROGRAMOS IS WOPA
1490 kil. AM ir 1027 mg FM
Telef. HEmlock 4-2413

UNION FEDERAL SAVINGS
and Loan Association of Chicago
3430 South Halsted Street, Chicago Phone 523-2800

Naujas Vardas Senam Bičiuliui!

District Savings gavo Federalinį Čarterį. Šį čarterį davė Federal Home Loan Banko vadovybė. Nuo šios dienos District Savings and Loan Bendrovė oficialiai vadinsis Union Federal Savings and Loan Association of Chicago. Visi direktoriai, pareigūnai bei tarnautojai ir ateityje bus Union Federal Savings direktoriai ir štabo nariai. Visos priemonės ir patarnavimai, įskaitant mūsų darbo valandas ir prieinamų taupymo langelių valandas, pasiliks nepakeistos.

Šis pakeitimas į Federalinę bendrovę vadovybės buvo planuotas žingsnis, kad turėtumėte geriausias rūšies taupymo įstaigą. Tai yra naujas vardas senam bičiuliui, nes District Savings tarnavo žmonėms, ir tarnavo gerai nuo 1897 metų.

* buvusi
Albert J. Aukers PRESIDENT
DISTRICT SAVINGS

NAUJI LEIDINIAI

• **AIDAI**, 1967 m., rugsėjo mėn., Nr. 7. Mėnesinis kultūros žurnalas. Redaguoja dr. Juozas Girnas, 27 Juliette St., Boston, Mass. 02122. Administracijos adresas: 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N. Y. 11221. Metinė prenumerata \$7.00. "Aidai" yra vienintelis reguliariai kas mėnesį išeinantis la savo pasaulio lietuvių žurnalas, jau daugiau kaip 20 metų judinąs kūrybinę mūsų kultūrinio gyvenimo slinktį, ne tik informuodamas visuomenę, kas įsidėmėtino vyksta intelektualniame pasaulyje, bet ir formuodamas gyvastingą jos veidą.

Ateitininkijai švenčiant šiemet 40 metų sukaktį nuo istorinės Reorganizacinės Palangos konferencijos, naujasis numeris pradėdamas atitinkamu Stasio Ylos straipsniu "Ateities sąjūdis laiko perspektyvoje". Zvilgterėjęs praeitį, autorius gana aiškiai kalba ir apie dabarties pilkąją kasdienybę, nuo kurios juk neužsislendus šių dienų ateitininkija. Nors tos kasdienybės dulkis netrūksta ir ateitininkijoje, bet autorius visu platumu vertina šį sąjūdį, turintį nepaprastą reikšmę ne tik sava tautai, bet kai kurias laika pralenkusiais sprendimais esantį geru pavyzdžiu modernėjančiai ir aktyvėjančiai visai krikščionių bendruomenei. Šil-tu A. Vaičiulaičio žodžiu minima neseniai Lietuvoje miręs V. Mykolaitis - Putinas. Duodama pluoštas jo pastarųjų metų poezijos. Vladas Jakubėnas labai išsamiai ir tiksliai vertina praėjusį sezoną Chicagoje pas-tatytą J. Karnavičiaus operą "Gražna". Remdamasis tiesiogiai patirtais įspūdziais, Viktoras Vizgirda rašo apie naujas apraiškas Lietuvos dailėje. Šia proga žurnalo puslapių puošia visa eilė dailininkų darbų, kurie šiuo metu gyvena ir kuria okupuotoje Lietuvoje. Duodama Nobelio laureatės Nelly Sachs trys eilėraščiai, lietuvių kalbon išversti J. Tininio. Apie Expo 67 margumynus rašo Vy-tautas A. Jonynas. Tai lig šiol bene geriausias šios atrakcijos aprašas mūsų spaudoje. Kny-gų skyriuje recenzuojama A. Rūtos "Zemės šauksmas" ir Vl. Ramojaus "Kritisieji už lais-vę". Įdomi, įvairi ir visa kita apžvalginė žurnalo dalis. Kiek-ivenam šviesesniai lietuviui "Aidų" žurnalas turėtų būti kas mėnesinė jo lektūra.

• **LAISKAI LIETUVIAMS**, 1967 m., rugsėjo mėn., Nr. 8. Šį kartą vedamųjų puslapių te-

mos: Dvasiniai pašaukimai, Nu-galėti barjerus, Pertvarkoma Romos kūrja, Theologo 67, At-virumo dvasia Bažnyčioje... ir vienuolynuose, Rasnių riaušių akivaizdoje. Apie dvasinius pa-šaukimus, perskaitęs 54 anketi-nius atsakymus, rašo Kęstutis Trimakas, S. J. Šviežias ir daug-kuo naujas Stasio Ylos straips-nis "Situacnė mūsų sąvijauta" (žvilgsnis į visuomeninius reiškinius). Du poezijos puslapiai skirti Nerimos Narutės kūrybai. Ypač į akis krinta pokalbis su Paryžiuje gyvenančiu mūsų dai-linku Pranu Gailium. Duoda-ma net dešimt puslapių jo grafi-kos ciklui, pavadintam "La Suite Lithuanienne". Jie yra tikra numerio puošmena. Alfonsas Grauslys rašo apie Tagorės meilės lyriką. Įdomūs ir įprasti-niai apžvalgų apžvalgų skyriai. "Laiskų Lietuviams" adresas: 2345 W. 56 St. Chicago, Ill. 60636. Metinė prenumerata \$4.

• **THE MARIAN**, Septem-ber 1967. Tėvų marijonų leidžia-mas religinės kultūros žurnalas, adr.: 4545 W. 63 St., Chicago, Ill. 60629. Metams \$4.00. Lojo-lis universitete pradėjusi dėsty-ti anglų literatūros kursą sesuo M. Agnesina, Ph. D. aiškina tė-vams, kaip vesti dialogą su savo vaikais. Kanadietė laikraštini-nė Florence Julien aprašo įvai-rių krikščionių tikybų paviljo-ną Pasaulinėje parodoje Montrea-lyje. Amerikietė žurnalistė Elzb. Peisson dėsto praktiškas taisyk-les, kaip sukurti ir išlaikyti lai-mingą šeimą. Kun. J. Venckus, S. J., ilgas valandas praleidęs studijinėse universitetų labora-torijose, rašo apie mariuaną bei kitus narkotikus.

Čikagietis psichologas, eilės knygų autorius dr. Irwin Ross dėsto apie reikalą turėti gyve-nimo tikslą. Žurnalistė L. P. Bell meta eilę minčių ryšium su mokyklų darbo pradžia. Dr. Sims primena, kaip kartais

paukščiai gali būti pavojingi žmogaus sveikatai. Atlanto pa-krantėse gyvenanti spaudos ben-dradarbė Fr. P. Grimm rašo apie Jungtines Tautas, kaip til-tą tarp pasaulio žmonių. Juoz. Prunskis aptaria eilę naujų kny-gų. Duodama religinės kultūros kronika iš viso pasaulio. Leidi-nys iliustruotas daugybe pa-veikslų, kurių tarpe gražiai išsi-skiria Uosio Juodvalkiū nuot-raukos.

ATEIŠTA PAMINĖTI

• **LIETUVIŲ ISEIVIŲ SPAU-DOS METRASTIS 1966**, I. Lithuanian in Exile Bibliography Yearbook. Leidžia JAV LB Kul-tūros fondas, Chicago 1967 m. Paruošė Lietuvių bibliografijos tarnyba: dr. Z. Aškulis (vedė-jas), J. Maldeikienė ir J. Valai-tis. Adresas: Lithuanian Bib-liographical Service, 1347 So. 48th St., Cicero, Ill. 60650. Ti-ražas 600 egz. Kaina -2.00. Lei-dėjo adresas: LB Kultūros fon-das, 5348 So. Talman Ave, Chi-cago, Ill. 60632. Leidinys 62 psl. 10x7 inč. formato. Šios dienos pirmajame Kultūrinio Draugo puslapyje spausdinamas platėsnis leidinio aptarimas.

• **EGLUTĖ**, 1967 m., rugsė-jo mėn., Nr. 7. Mėnesinis vaikų laikraštėlis. Adresas: "Eglutė", Immaculate Conception Con-vent, Putman, Conn. 06260. Metinė prenumerata \$4.00.

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY

Rankomis išpauštinti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams skelbimų rėmai ir metalu aplieti rėmai.
2400 S. Oakley Ave., Chicago
Tel. Virginia 7-7258 59

Pristatome Visokių Rūšių STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMIŲ MEDIAGĄ

CARR MOODY LUMBER CO.
STASYS LITVINAS, Prez.
3039 So. Halsted St., VI 2-1272

Apkainavimą ir prekių pristatymą teikiame nemokamai.
Raštinė atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadi-niais iki 3 val. p. p.

KALĖDINĖS DOVANOS

pasieks greičiausiai Jūsų artimuosius LIETUVOJE, jei siųsite jas per **CENTRAL PARCEL SERVICE, Inc.**
220 South State St., Tel. WA 2-9354
arba
2618 West 63rd St., Tel. WA 5-2466

Mūsų turimas ypatingai gausus pasirinkimas įvairiausių prekių ir mūsų patarimai palengvins tikrai vertingų siuntinių sudarymą.

Per mus galite užsisakyti ypatingas dovanas — automo-bilus, motociklus, šaldytuvus, televizorius ir kitokius daiktus bei maisto produktus.

Mes mielai priimame ir išsiunčiame siuntinius, sudarytus iš siuntėjų nuosavų daiktų ar maisto produktų.

Reikalaukite naujus katalogus bei miltų sąrašus. Garantuojamą siuntinių pristatymą atliekame jau virš 20 metų.

O jeigu norite aplankyti Lietuvoje savo gimnaisius, tai mūsų skyrius. — **GORDON TRAVEL SERVICE, INC.**, — sutvarkys Jums kelionės reikalus be jokių rūpesčių.

• **Anatolijus Kairys, CUR-RICULUM VITAE**. V enaveiks-mė tragedija komiškai. Atspau-das iš 1966 metų "Trečiosios Pradalgės". Leidinys 58 psl., 7x4 1/4 inč. formato.

• **MUZIKOS ŽINIŲ**, Nr. 2—3 (177—8). Leidžia ALRK var-gonininkų bei kitų Letuvių mu-zikų sąjunga. Išėina 4 kartus per metus. Metinė prenumerata \$3.00, atskiras nr. \$1.00. "Mu-zikos Žinių" redakcijos ir ad-ministracijos ir Sąjungos cen-tro valdybos adresas: 209 Clark Place, Elizabeth, N. J. 07206.

• **Juozas Bertulis, TĖVIŠKĖ-LE. TU GRAŽI**. Chicago, 1967—68 m. Išleista autoriaus lėšo-mis. Kaina 75 centai.

• **Juozas Bertulis, LIETU-VOS GINTARELIAI**. Chicago, 1967—68 m. Išleista autoriaus lėšomis. Kaina 75 centai.

• **Dailininkai sukaktivininkai** okupuotoje Lietuvoje. Rugsėjo 7 d. 60 metų amžiaus suėjo dai-lininkui Telesforui Kulakauskui. Dabar jis yra pasižymėjęs gra-fikas — karyų iliustratorius. Dar būdamas Kauno Meno mo-kyklos studentas, jau buvo ži-no mas laikraščių bendradarbis — šaržistas. Šiuo metu taip pat yra dėstytojas Kauno Taikomosios dailės institute, tokiu yra virtu-si mokykla, kurioje T. Kulakaus kas kadaise pats mokėsi.

Rugsėjo 6 d. taip pat 60 me-tų amžiaus suėjo dailininkui Leonui Katinui, lankiusiam Kau-no Meno mokyklą 1933-35 me-tais, 1940-44 m. buvusiam Šiau-lių dramos aktoriumi. Tuo metu tapybos srity dirbo daugiau kaip portretistas. Po karo baigęs Dai-lės institutą Vilniuje, daugiau palinko į gamtovaizdžius. Su-

kaktuvių proga spaudoje (Tie-sa, '67/208) prasiarta, kad "jo tapyba, gimusi Lietuvoje, gar-siai suskambėjo tolimame Pary-žiuje". (E.)

— Atidėliotojas yra tas, ku-rie atideda rytojui tuos darbus, kurie buvo atidėti šiai dienai. San Francisco Chronicle

KALEDINIAI SIUNTINIAI 1967 M.

Pradžiuginti ir patenti savo artimuosius Lietuvoje artėjančių švenčių proga tiekvis lengvai tai galime padaryti, pasinau-dami Baltic Stores pataravimu ir pasiūsdami jiems dovanų sąrašą.

Siuntėjas gali pats sudaryti savo pageidaujimą siuntinį Baltic Stores kainoraščio arba užsakyti jam patinkamą jau pa-ruotą siuntinį. Žemiau išvardiname kelis, kurie yra labai prak-tiški ir ten laukiami.

Mėrus siuntinys 1967.

3 1/2 jardi geriausios rūšies angliškos vilnonės kostiuminės me-džiagos, 3 jardi vilnonės medžiagos kostiumėiui arba vilnonėi suknelėi, 2 vyriški nailoniniai marškiniai arba dvi bliuskutės šil-kinės arba terlyno, 1 vyriškas arba moteriškas geros rūšies megztukas, 1 vilnonė gėlėta arba su ornamentais skarelė, 2 p. vy-riškų arba moteriškų vilnonių arba nailoninių kojinių, 1 nailoni-nis vyriškas arba moteriškas lietpaltis, 1 svaras saldinių ir 20 geriausių cigarečių.

\$100.00

Maisto 1967.

3 sv. taukų, 1/2 sv. arbatos, 1/2 sv. geriamo šokolado, 1/2 sv. ka-kavos, 2 sv. ryžių, 3 sv. geriausios rūšies miltų, 1 dėžutė nescafe, 1 sv. maišytų saldinių, 1 sv. razinų, 1 sv. cukraus, 1/4 sv. p'pirų ir 1/4 sv. lauro lapų.

\$30.00

Moteriškas K. 1967.

3 jardi vilnonės paltui medžiagos, 3 jardi vilnonės suknelė medžiagos, 1 vilnonis megztukas, 2 poros nailoninių arba vil-noninių kojinių, 1 vilnonė gėlėta suknelė, 1 p. odinių pirštinių, 1 sv. maišytų saldinių.

\$75.00

P-3. Vilnonė medžiaga dėl dviejų paltų ir angliška vilnonė me-džiaga dėl vyriško arba moteriško kostiumo

\$75.00

V-3 10 jardi kostiuminės medžiagos dėl trijų kostiumų.

\$55.00

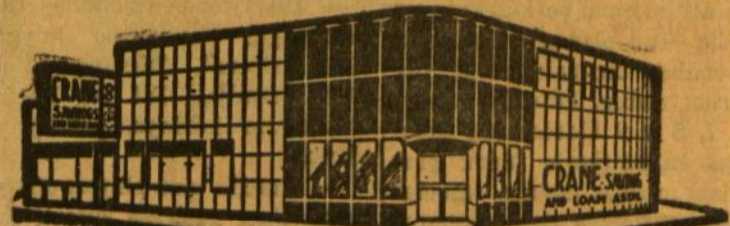
Praktiški dalykai, kuriuos galima dadėti i betkur siun-tinį. Itališki lietpalčiai, nailoniniai lietpalčiai \$11.00, Suediški 17 akmenų laikrodžiai \$27. Vilnonės skarelės \$4.00. Ugo grofmė plokštėlės.

BALTIC STORES, LTD

(Z. JURAS)

421 Hackney Rd., London, E. 2, England
TELEF. — SHO 8734.

Seniausia šioje srityje lietuviška firma. Garantuotas ir grei-tas siuntinių pristatymas.

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

B. B. PIETKIEWICZ, Prez.
2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING

4 3/4% Naujas aukštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas

PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMICIUS NUO 1 D. Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.
VALANDOS: ANTRAD. ir PENKT. 9 v. r. iki 5 v. v. PIRMAD. ir KETV. 9 v. r. iki 5 v. v. ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. Trečiad. uždaryta

PAPUOŠKITE BUTĄ NAUJOMIS UŽUOLAIMOMIS. DAR SUSPĖSIMĖ PAGAMINTI PAVASARIO SEZONUI, TIK PASIRŪPINKITE PAS

STEIN TEXTILE CO.

urminėmis kainomis iš tūkstančių jardų užuolaidoms dekoraty-vinių medžiagų, ne iš mažų pavyzdžių, bet iš didelių ritimų: da-masko, brokados, "boucle's" ir "fiberglass".

PIRKSITE NEBRANGIAI IR GAUSITE DOVANĄ. STEIN TEXTILE bendrovė yra pirmoji, kuri parūpijo vilnonių, šilko, nylonos, taffeta, aksomo, ANGLIŠKŲ MEDŽIAGŲ paltams ir kostumams siuntimui artimiesiems į Lietuvą ir tolimąjį Sibirą už žemas kainas.

616 W. Roosevelt Rd., Chicago 7, Ill., HA 7-3737
Atdara kasdien ir sekm. 9:15 r. iki 5:30 vak. Pirmad. uždaryta.
Nemokama vieta mašinoms pasistatyti už kampo į šiaurę Jefferson Street — Chernia's aikštėje.

METROPOLIS-RESTORANAS

6538 S. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL. — TEL. 476-9009
Vienintelis lietuviškas restoranas su gerais patiekalais, kaip šašlykas, šnicelis ir kt. didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų gėrimų. Lietuviškojį jaukią nuotaką galėsite praleisti laika, skaniai pavai-gyti ir atsigalvinti.
Atdara kasdien nuo 3 val. popiet iki vėlamos. Šeštad. ir sekmad. nuo 12 val. d. iki vėlamos. Visi prašomi atsilankyti.
Savininkai PETRAS IR ANANINA KAUSAI

You'll leave your heart at the **DIAMOND HEAD RESTAURANT AND LOUNGE**

SOTCS UŽKANDŽIAI
Kartą įėjusis vidun, jūsi širdys nuskradins jus i niekad nepamirš-tamą tropikinį Pietų Pacifiko grožį. Pasid-žiaukite puikiais tropi-kiniais ar amerik-riškais kulinarijos ga-miniais, atydziau patar-navimu ir elegantišku patogumu.

Sarah Mitchell Hostess
ON SOUTHWEST ST. JUST WEST OF THE REDZIE, 70th STREET INTERSECTION
for reservations call 925-1678

Private Rooms for Group Parties and Couples

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
Joseph F. Gribsauskas Executive Secretary

4 3/4% ON INVESTMENTS Units of \$100.00 Dividend Checks Mailed Quarterly

5% ON BONUS SAVINGS Units of \$1,000.00 For 3 Years Dividends Paid Quarterly or Compounded

1447 So. 49th Court CICERO, ILLINOIS 60650 Phone (Area Code 312) 656-6330
HOURS: Mon. 9-8; Tues. Thurs. Fri. 9-5; Sat. 9-1; Wed. Closed
Savings In By The 10th Of The Month Will Earn From The Top.

LIETUVIŠKA VALGYKLA. GRAZIAUSIAS LIETUVIŠKAS RESTORANAS, KURIAME GAMINAMI LIETUVIŠKI VALGIAI.

Atdara — nuo 6:00 valandos ryto iki 8:00 valandos vakaro.

"PALANGA" RESTAURANT
6918 So. Western Ave. — GR 6-9758
JADVYGA ir JUOZAS BARTKUS, Savininkai

Mes mokame 4 3/4% ant risų sutaupų per annum

MIDLAND SAVINGS

4040 Archer Ave. Chicago, Ill. 60632 Telephone CL 4-4470
August Saldukas Chairman of the Board

Dail. Rimas Laniauskas, kurio darbų paroda atidaroma šiandien (apalis 14 d.) 5 v. 30 min. vak. Balzeko Lietuvių kultūros muziejui, 4012 Archer Ave., Chicagoj.

Kultūrinė Kronika

1573 metų lietuviškas rankraštis išleistas

1967. VIII. 26 kultūriniam priede esu rašęs apie prof. G. B. Fordo paskelbtą vadinosios 1573 m. Wolfenbutelio postilės rankraščio fotokopijos I tomą.

Kaip iš paties prof. Fordo patiriami, jau baigtas viso postilės rankraščio fotokopijos leidimas: praeitųjų metų gale išėjo jos II ir III tomas.

Pridurtina, kad prof. G. B. Fordo fotokopijos būdu kartojamas B. Vileto katekizmo vertimas jau susilaukė trečiojo leidimo (The Lithuanian Catechism of Baltramiejus Vilentas, 1579. Edited by Gordon B. Ford, Jr. 3d rev. ed. Louisville, Ky. Pyramid Press, 1966. XXV, 77, 78 lakštai).

P. Jonikas

• Dvi naujas knygas išleidi Lietuviškos knygos klubas, Atrodo, kad šių metų mūsų grožinės literatūros derlių papildys dar pora dėmesio vertų leidinių. „Draugo“ spaustuvėje jau yra surinkta, baigiama lauzyti į puslapius ir spausdinama Pauliaus Jurkaus Vilniaus legendų rinkinys „Ant Vilnelės tilto“ ir Renės Rasos romanas „Meilė trikampyje“. Kaip žinome, Pauliaus Jurkus išonykštės mūsų literatūros raidoje jau yra įmyneš pėdas su ankstesnėmis savo knygomis: 1957 metais jis yra laimėjęs „Draugo“ romano konkursą su giedrios žemaitiškos aplinkos knyga „Smilgalių akvarelė“ ir 1954 metais pasirodęs su nuotaikingu novelių rinkiniu „Pavasaris prie Varduvo“. Abi autorius ankstesnės knygos buvo taipgi išleistos Lietuviškos knygos klubo.

Dabar spausdinamose Vilniaus legendose P. Jurkus skaitytoją apgaubia romantiškai ilgesinga, buitiškose ir istoriškose detalėse tiksliai klostoma Vilniaus miesto nuotaika. Periodinėje spaudoje anksčiau paskelbti keli šios knygos fragmentai jau atkreipė į save ne vieno skaitytojo dėmesį. Pagaliau visas jų pluoštas, sukaupias vienoje knygoje, bus gražus papildymas mūsų, tur būt, niekad nesibaigsimos Vilniaus tematikos, o taipgi šitai bus dar vienas žingsnis Pauliaus Jurkaus, kaip beletristo, kelyje.

Renės Rasos vardas mūsų literatūroje bus tai kam ir tikra naujiena. Romanas „Meilė trikampyje“ — pirmoji jos knyga. Nors šiaip periodinėje spaudoje (Drauge) ji jau kuris laikas ne vienu atveju spausdino savo gyvas kelionių apybraižas bei noveles. Romano autorė yra lituanistė, studijavusi lietuvių kalbą ir literatūrą Vilniaus universitete. Netrukus išeinančiame romane, pinant įdomią intriga, sprendžiamos tautos, šeimos ir meilės problemos.

• Rimo Laniausko, Clevelande gyvenančio mūsų jaunesnės kartos dailininko, tapybos darbų paroda ši šeštadienį (spalis

14) 5 val. 30 min. popiet atidaroma Chicagoje, Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje, 4012 Archer Ave. Paroda muziejuje tęsis iki lapkričio 10 d. Muziejus atdaras visas septynias savaitės dienas nuo 1 val. popiet iki 4 val. 30 min.

R. Laniauskas meną studijavo Clevelando Meno institute ir Cooper meno mokykloje Clevelande. Šią mokyklą jis baigė 1963 m., laimėdamas pirmąją ir antrąją premiją studentų darbų parodoje. Pastaraisiais metais dalyvavo visoje eilėje parodų, rengiamų įvairiose galerijose: „Butler Museum of American Art“, Youngston, Ohio; Exhibit VII American Greetings Corp. Juried show; „Driftwood and Circle Galleries in Cleveland“ ir kitur. Įvairiomis pro-

Siųskite Pinigus į Lietuvą

Išnaudokit juos kaip galima geriau. Nemokėkit jokių persiuntimo mokesčių.

US dolerių pažymėjimai yra geriausia dovana. Vertingiausia dovana tik US dolerių pažymėjimai.

Duokit savo giminėms keturius kartus daugiau nei grynais rublais. Jūsų giminės tai patvirtins.

Tik dolerių pažymėjimai įgalina jūsų gimines nusipirkti visko, ko jie tik nori — maisto, aprangos ir daug, daug kitų reikmenų — amerikoniškų, vakarų europietiškių ir vietinių — specialiose dolerių krautuose ar Vneshpoytorge labai žemomis, specialiai doleriui kainomis. Jūsų giminės tai patvirtins.

Pilna garantija. Jokio mokesčio.

Už šį patarnavimą nėra jokio mokesčio nei siuntėjui, nei gavėjui, nes išlaidas apmoka Vneshpoytorg.

Užsisakykit dabar. Užsakykite tik per

INTERTRADE EXPRESS CORP.

125 E. 23rd Street
New York, N. Y.
10010

Prrašykite neapmokamo katalogo.

gomis jo darbai buvo matomi ir lietuvių dailininkų parodose.

• Paskaita apie K. Donelaitį filologų suvažiavime Kanadoje. Dr. Elena Tumienė, Kalifornijos valstybinės kolegijos profesorė, pakviesta skaityti paskaitą apie Kristijoną Donelaitį Pacifico pakraščio filologų draugijos (PAPC) metiniame suvažiavime Vancouveri, Kanadoje, lapkričio 24—26 d. Suvažiavime ji dalyvaus kaip oficiali kolegijos delegatė. Paskaitos tema: „Kristijonas Donelaitis — bukolinio epo tradicijos tęsėjas“.

Filologų draugija, šalia Moderniųjų kalbų draugijos (MLA), yra pats svarbiausias angvistų ir literatūros specialistų sambūris. Metiniai šios draugijos suvažiavimai esti labai populiarūs ir gausiai lankomi. Kristijonas Donelaitis bus pirmą kartą pristatytas anglosakų literatūros specialistams, daugiausia aukštųjų mokyklų dėstytojams ir kūrėjams. Prof. E. Tumienė savo pranešimą skaitys palyginamosios literatūros sekcijoje.

Taigi Donelaičio „Metai“ vis dėlto išeina plačiau. Ir reikia manyti, jog šitai vyksta ryšium su neseniai pasirodžiusia angliškąja „Metų“ laida. Tai lyg ir per ankstyva buvo Br. Raillos pranašystė (dėl jos jau spėta

„pasidžiaugti“ Vilniuje spausdinamoje „Pergalė“, š. m. 9 nr.), kad išleistieji Metai „nėšėjo toliau iš Šv. Kazimiero parapijos svetainės...“

• **UJUNGIA LAIKRASČIUS** Katalikų ir protestantų studentų organizacijos Leideno universitete Olandijoje nutarė savo iki šiol leistus laikraščius sujungti į vieną bendrą periodinį leidinį. Iniciatyvos tikslas siekti vis didesnio suartėjimo įvairių konfesijų studentų tar-

pe. (aukštųjų mokyklų dėstytojų ir kūrėjų).

Kas tik turi gerą skonį,
viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

FURNITURE CENTER, INC.

MARQUETTE PK., 6211 S. Western, PR 8-5875

Vedėjas — J. LIEPONIS

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30 val. Kitom dienom nuo 9 val. iki 6 val. vakaro.

Sekmadieniais atdara nuo 12 iki 5 val. popiet

FRANK'S TV and RADIO, INC.

3240 SO. HALSTED STREET Telef. — CA 5-7252

DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS, RADIO, STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS, TAIPGI ORG VESINTUVAI IR SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI

Norėdami geriau aptarnauti mūsų gausius klientus, perėmėme dar vieną restoraną Oak Lawn mieste. Galite būti užtikrinti, kad turėsite skanius valgius, skubų patarnavimą, kaip ir mūsų pirmame restorane. Kviečiame ir lauksime jūsų atsilankant.

Kilty's Restaurant

4545 West 95th Street, Oak Lawn, Illinois

(2 blokai į rytus nuo Cicero Avenue)

Telef. — GARDEN 4-5800

Jauki atmosfera — Skanūs valgiai — Skubus patarnavimas

VESTUVĖMS IR BANKETAMS YRA PRIVATŲ KAMBARIŲ — NUO 10 IKI 800 ASMENŲ

Atdara kasdien nuo 8:30 val. ryto. Sekmad. ir šventad. nuo 1:00 val. po pietų

Artesian Restaurant

2432 West 63rd Street (63rd & Artesian)

- Skanūs valgiai
- Geras patarnavimas
- Puiki atmosfera

PIETŲ
\$1.65 IR \$2.25

JOKIO LAUKIMO — GREITAS PATARNAVIMAS
TALPA — 350 SĖDIMŲ VIETŲ

Rezervacijoms skambinkite — 436-4622

Atdara sekmad. ir ketvirtad. 6 v. ryto iki 1 val. ryto; penktad. ir šeštadieniais iki 5 val. ryto.

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS.
PRADEK TAUPYTI ŠIANDIEN!

- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.
- Metinis dividendas 4 3/4% išmokamas du kart per metus už visas taupymo sąskaitas.

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

PASKOLOS

perkant namus daromos ūgiems terminams ir prieminamais nuosimčiais mėnesiniais išsimokėjimais.

DĖL INFORMACIJŲ KREIPKITES

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2272 WEST CERMAK ROAD • CHICAGO ILL. 60608
OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

Automobilio nelaimės atveju skambinkite

(In case of accident, call)

COUNTRY AUTO REBUILDERS

GR 6-7777 24 hour towing service

Karoserijos taisymas, stabdžiai, motorai, tepimas ir smulkūs pataisymai

FRONT WHEEL ALIGNMENT — WHEEL BALANCING
BODY AND FENDER WORK
PAINTING, MECHANICAL REPAIR

2423 W. 59th St., Chicago, Ill., 60629

Savininkas — MIRAS ČESAS

MAZEIKA & EVANS

FUNERAL HOME

THREE
AIR-CONDITIONED CHAPELS

Parking Facilities

6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

EUDEIKIS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

Trys Moderniškos Kopyčios:

4605 - 01 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7-1741-2

4330 - 34 South California Avenue
Telefonas LA 3 - 3440 ir LA 3 - 9852

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIOS KOPYČIOS

2533 West 71st Street

1410 So. 50th Ave., Cicero

Tel. GR 6-2345 - 8

Tel. TO 3-2108-09

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO
MR. NELSON

SAVININKO

SAINT CASIMIR
MONUMENT CO.

3911 West 111th Street

Didžiausias Paminklams Plaau

Pasirinkimas Visame Mieste

Telef. — GEdarcrest 3 - 6335

Vienas blokas nuo kapinių

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GĖLINYČIA

Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų.

2443 West 63rd Street, Chicago

Telef. PRespect 8-0833

PRespect 8-0834

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEPONAS C. LACKAWICZ

2424 W. 69th STREET

2314 W. 23rd PLACE

Tel. REpublic 7-1213

Tel. VIRginia 7-6672

PETRAS BIELIONAS

4348 S. CALIFORNIA AVE.

Tel. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 S. LITUANICA AVE.

Tel. YArds 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS

3354 SO HALSTED STREET

Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS

10821 SO. MICHIGAN AVE.

Tel. COmmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN

3319 SO. LITUANICA AVE.

Tel. YArds 7-1138 — 1139

VASAITIS — BUTKUS

1446 SO. 50th AVE., CICERO, ILL.

Tel. OLYmpic 2-1003

LAWN FUNERAL HOME

Sigmund J. Sutkus

7909 STATE RD., OAKLAWN, ILL., Tel. 638-2320

Moterų gyvenimas

Redaguoja St. Semėnienė, 6507 S. Troy St., Chicago, Ill. 60629
Tel. 925-5988

MUZIKOS IŠRAIŠKA ŠOKYJE

HALINA DIDŽIULYTĖ - MOSINSKIENĖ

Rašytojos Karolės Pažeraitės dėka teko užmegzti malonią pažintį su Aldona Valeišaite. Kukli ir paprasta kasdieninė aplinkoje, ji, kaip ir visi S. Amerikos kontinente, skuba į darbą, skuba į universitetą, skuba į pamokas, skuba, skuba... Tik kada ji grįžta į savo meno pasaulį, čia jau matome A. Valeišaitę visiškai kitokią.

Esu Jaunimo centro vienoje klasėje. Susirenka aštuonios mergaitės. Jos klega ir juokiasi, kaip ir viso pasaulio mergaitės paauglės arbo tik peržengusios mokyklos slenkstį. Mokytoja suploja rankomis, ir jos nutyla, sustoja eilėje. Valeišaitė jas pristato viešniai iš Brazilijos. Po to ji paspaudžia aparatą mygtuką, ir pasigirsta Manuel de Falha "Ugnies šokio" tonai. Dabar aš matau, kaip judesiais yra išreiškiama kompozicijos tema. Liepsnojančių laužų žaismas išreiškiamas delnų ir pirštų virpėjimais, rankų ir viso kūno lankščiais judesiais, primenančiais dūmų besiraitančius kamuolius. Kūnai įgauna nepaprastą lengvumą — jokio šokančios pėdos trepsėjimo. Atrodo, liepsnos kyla ir pašėlusiam svaičulyje puola visa, kas pasiduoda jų aistringam godumui, kol pasisotinusioms nušėdūva ir telieka tik paklydusios vienišos žiežirbos.

Toliau seka Edgar Verez "Poeme electronique" — neįtikėtinų garsų poema, labai dėkinga lakiajai išraiškos šokio menininkės vaizduotei. Fantastiškos figūros šokėjų sugrupavime, paskirų judesių laužtos linijos visa tai perkelia stebėtoją į elektronų sferas. Ši šokį teks pamatyti žiūrovams ateinančiame išraiškos šokio viešame spektaklyje bene pirmą kartą.

Po šios poemos teko pasigėrėti repetuojama Bernšteino kompozicija "Bangų žaidimas", kurioje ir vėl matau gilų menininkės įsijautimą į ošiantį jūros alsavimą, išreiškiamą viso kūno plaukiančiais judesiais. Išraiškos šokyje pagrindinė disciplinos taisyklė yra susikauptimas savyje ir įsiklausymas į muzikos slinkti. Todėl vadovė reikalauja iš savo mokinių tylos ir sudraudžia savuotės pasikalbėjimus.

A. Valeišaitė savo studijos mokiniams duoda pasireikšti ir laisvoje iniciatyvoje. Taip pvz jos

pačios išreiškė pateiktą temą komp. Vainino "Uodų šokyje", "Vapsvoje", "Drugeliuose". Tokiu būdu lavinama pačių vaikų muzikinė klausia ir sužadinama jų vaizduotė.

Aldona Valeišaitė yra neabejotinai aukšto lygio išraiškos šokio menininkė, ir nėra abejonės, kad iš jos studijos išeis ne viena talentinga jos savito meno sekėja.

Tenka tikrai su dideliu susidomėjimu laukti Aldonos Valeišaitės išraiškos šokio viešojo spektaklio, kuris įvyks spalio mėn. 22 d. Jaunimo centre, Chicagoje.

LIETUVIŲ DELEGACIJA PIS'U INIAME KATALIKIŲ MOTERŲ KONGRESE

Sausio mėn. 4—7 d. Romoje įvyksta Pasaulio katalikių moterų organizacijų unijos (World Union of Catholic Women's Organizations) kongresas. Jame dalyvaus viso pasaulio kraštų katalikių moterų organizacijų vadovės. Kongreso tema: "Moterys — naujos žmonijos formuotojos".

Pasaulio Lietuvių katalikių organizacijų sąjunga (PLKOS) šiame kongrese atstovaus: prel. J. Balkūnas — PLKOS dvasios vadas, Birutė Šlepetytė — Vens-

Nijolė Maneienė madų parodoje Chicagoje demonstruoja raudono aksomo suknelę, kokią dėvėjo mūsy močiutės. Suknelę sukūrė dail. Nijolė Banišienė, o išbaigė Monika Kriplaušienė.

Chicago Putmano seselių rėmėjų surengtoje madų parodoje Marija Remienė dėkoja svečiams už atsilankymą. Toliau — parodos komentatorė Julija Čijūnelienė, Milda Memėnaitė, Marytė Gaizūtienė, Alma Fremarek, Regina Trimakienė, Vida Bartkienė, Dalia Bartkienė ir Stasė Olsauskienė.

Bronė Jumeikienė Sv. Pranciškų su paukščiais

Julijos Rajauskaitės recitalis

Koncertas Šv. Antano gimnazijoje, Kennebunkporte

ELENA VASILIŪNIENĖ

Šv. Pranciškų tikrai džiaugėsi, kad jo diena praėjo Julijos Rajauskaitės koncerto ženkle. Tas šventasis pats buvo sukūręs himną saulei ir vienišas sakė pamokslus paukščiams. Tai puiki mintis šį šventąjį pagerbti koncertu. Juk genialus kompozitorius Lisztas sukūrė "Legendą apie šv. Pranciškų Azyžietį", kuri ir buvo atlikta Julijos Rajauskaitės koncerte. Julijos Rajauskaitės koncerto programoje dar buvo: Bach - Siloti — G moll preljudas, Chopino — Valsas C moll ir "Fantasia Impromptu"; Juliaus Gaidelio — Lietuviškas šokis; Debussy — Paskendusi katedra; Liszto — Etiudus F moll; La Lagierezto La Campanella ir anksčiau minėtoji Legenda. Programa buvo ne per ilga, įdomi ir pritaikanti Šv. Antano gimnazijos mokinių lygiui.

Julija Rajauskaitė

Julija Rajauskaitė turi įgimtą talentą. Atrodo, kad ji yra gimusi vien koncertams. Jos iš-

kuviene — PLKOS centro valdybos įgaliotinė tarptautiniams ryšiams, PLKOS unijos (WUCWO) tarpt. biuro narė ir WUCWO Tylos Bažnyčios — egzilių komisijos pirmininkė, Genovaitė Vaitiekūnaitė - Kanė — PLKOS centro valdybos vicepirmininkė, Angelika Sungailienė — Kanados Lietuvių katalikių moterų dr. jos pirmininkė, Marija Mineiko — Amerikos Lietuvių R. - Kat. moterų sąjungos centro valdybos narė, ir Uršulė Rastienė — šios sąjungos garbės narė.

Kongreso atidaryme visų pavergtų kraštų katalikų moterų vardu kalbės B. Venskuvienė.

vaizda — jaunos mergaitės, neaukšto ūgio, susikaupusios, atsidavusios grojimui, sėdinčios prieblandoje. Puikios gėlės puošė scenos rampą, o šv. Pranciškų kaus statula blizgėjo stiprioje šviesoje.

Julija įsitraukia pati į grojimą, ir jos klausytojai ją seka. Buvo visiška tyla salėje, kai skambėjo vienas veikalas po kito. Pianistė pasiekusi didelę techniką, fortepijoną ji valdo puikiai, dinamika išvystyta ir įvairi. Pianistė įsijaučia į grojamą veikalą ir jį savitiškai interpretuoja. Kaip kiekvienas instrumentas, taip ir fortepijonas reikalauja ne tik įgimtų gabumų, bet ir praktikos: gabumai patys negroja, reikia įtempto darbo technikai išvystyti. Julija Rajauskaitė šio pasiekė, ji tapo pianiste, ir gera pianiste. Buvo malonu jos šv. Pranciškų dienoje klausytis. Tėvai pranciškoniai, o tiksliau tėvas Leonardas Andrickus, daro gražų ir džiūvą kultūringą darbą, tokius koncertus rengdama ir juos organizuodama bei šį paprotį tęsdama. Ačiū pianistei, ačiū ir tėvams pranciškoniams.

KONGRESAS TURIZMUI SKATINTI

Pirmasis tarptautinis kongresas jaunimo turizmui skatinti, įvyksta Fiuggi mieste Italijoje. Nutarta tarptautinio bendradarbiavimo pagalba sudaryti kuo palankiausias sąlygas jaunimo kelionėms, kad turizmas būtų įmanomas visų tautų jaunimui.

RUDUO PILNAS VSKO

Spalvų įvairumas suteikia žmogui grožį, džiaugsmą, kūrybinį impulsą. Ruduo vilioja ir savo gėrybėmis. Ir kaip šeiminiškė yra išdidi, galėdama toms gėrybėmis pajavairinti maiso patiekalus, sukelti apetitą mažiems... Paimkim kad ir vieną tų gėrybių — slyvas. Jų yra visokių spalvų, rūšių, skonio. Vienos tinka daugiau valgyti: "Damson", "Bradshaw", "Santa Rosa", o viena gardžiausia slyvų, su nepaprastai plona žievele yra "Howards Miracle".

Kitos rūšys jau tinka daugiau virinimui (uogienei, saldiniams, sl. sūriui). Iš jų paminėtinos yra "Reine Claude", "Stanley". Kai kas mėgsta sau ir padžiovinti slyvų. Džiūviniui tinka "Felleberg" slyvos.

Pabandykim plokštainį su slyvomis.

Plokštainis su slyvomis

3 sv. slyvų. Išimti kaulėlius, jei norima, galima ir žievę nulupti. Sudėjus į dubenį, užbarsyti 1 valg. šk. krakmolo. Atsargiai apvolioti, pabarstyti truputį cukraus. Taip paruoštoms slyvoms iškloti keturkampę (12 x 8) sviestu pateptą formą.

- Užpilti šia mase: 4 uncijos sviesto, ¼ puod. cukraus, 3 kiaušiniai, 3 valg. šk. šalto pieno, truputį tarkuotos citr. žievės, 1 arb. šk. kepimo miltelių (lygus), 1½ puod. miltų.

Sviestą ir cukrų išsukti, po vieną sudėti kiaušinių trynius, citrinos žievele. Palengva maišant, berti miltus, sumaišytus su kilimo milteliais. Supilti pieną. Maišyti iki bus vienoda masė. Jei būtų per tiršta, tai dar sudėti išplaktus baltymus. Atsargiai išmaišyti ir apipilti slyvas. Kepti prie 350 laipsnių 55 minutes. Kada vartosite, supiaustykite gabalėliais (2½ x 2½). Dedant į lėkštes, reikia apversti. Slyvos turi būti viršuje. Galima tiekti šilta ir šalta. Kiekvieną gabalėlį papuošti plakta grietinėle ar slyvų sunka. Pabarstyti kapotais riešutais.

Vietoj slyvų galima panaudoti kriaušes (Bartlett). Tik kriaušės, nulupus ir supiausčius pušiau, reikia truputį apvirti pasaldytam vandeny.

Puikus desertas. Tinka prie vyno, kavos, arbatos, vaisvandenių.

Stasė Olsauskienė modeliuoja Putmano seselių rėmėjų suruoštą madų parodą, Chicago.

FILMŲ ĮVAIRUMAI

Tolstojaus "Karas ir taika" ekrane

Kitų metų balandžio mėn. Esquire kino teatre Chicagoje bus rodomas sovietų pastatytas filmas "Karas ir taika" dviejuose seansuose. Kiekvienas seansas užtruks 2½ valandos. Šis spalvotas filmas, pastatytas pagal L. Tolstojaus garsų romaną, kainavęs \$100.000.000. Tas epinis filmas buvo sukamas penkėto metų. Tačiau jo 8 valandų versija tebus rodoma tik vieną vienintelį vakarą Washingtono, D. C. lapkritį mėn. Filmą pasiekė JAV. o pagal kultūrinį mainų susitarimą tarp Sovietų Rusijos ir Walter Reade organizacijos bei Sotra korporacijos.

Mulimilijoninis sindikatas filmams sukti Chicagoje

Šį rudenį Chicagoje spinksės šviesos, veiks kameros, užvirs darbas studijoje ir gatvėse, kai naujas multimilijono dolerių filmų statymo sindikatas pradės sukti filmus. Šio projekto "vyriausį kaitininkai" yra: Bell & Howell Co. (foto ir filmų aparatų bei prožektorų kompanija), Second City teatro grupė ir Harold Goldman Associates Inc. iš Beverly Hills, Calif., kurie yra filmų gamintojai ir jų platinimoje teatrams ir televizijai.

Minimoji grupė pranešė šiomis dienomis, kad jau vykdomi planai pastatyti trejetą filmų už \$3.000.000 Chicagoje.

Pirmasis filmas, pavadintas "The Monitors" ir apibūdinamas kaip "veiksminga nuotykių satyra", bus susuktas per 5 savaites, pradedant lapkričio mėn. Filme dalyvaus per 50 aktorių.

Pritraukti atgal į Chicago filmo sukimo pramonę buvo burmistro Daley komiteto pagrindinis tikslas. Filmų aktorių parinkimas pirmajam filmui pagal naująjį projektą prasidės spalio 15 d. Wilding studijoje, 1345 W. Argyle.

Miesto oficialūs pareigūnai sveikina naują judėjimą ir mano, kad bus kone gražinti tie laikai, kai Chicagoje buvo didelis filmų centras: tą poziciją miestas buvo sau iškovojęs 1920 m., kai Essanay Corp. suko negarsinius filmus čia.

Tuo norima sukurti panašią atmosferą, kaip yra New Yorke ir Los Angeles. Ieškoma būdų, kaip pritraukti rašytojus, režisierius ir gamintojus į savo pusę, kad ir jie traktuotų Chicago, kaip anuos suminėtus du miestus.

Septintą kartą išleidžiamas neapalankiamas filmas "Gone with the Wind", M. G. M. pastatytas filmas 1939 m. ir per 28 metus neapalankiamas jokio kito filmo savo populiarumu, turėjęs jau net šešias laidas, dabar leidžiamas septintą kartą ir bus rodomas Atlantoje spalio mėnesį, o Chicagoje Cinesstage teatre spalio 25 d. Originaliai jis buvo pastatytas 35 mm. dabar gi bus rodomas 70 mm. plačiame ekrane. Šis klasiškas filmas buvo perfortografuotas iš originalo ir pritaikintas šių laikų moderniam rodymui. Ir naujasis filmas bus dar to paties ilgumo — 3 val. ir 40 min. Minimas filmas, kuris kainavo 4 milijonus dol. pastatytas iki šios dienos surinko 60 milijonų ir šiuo metu rodomas su didžiausiu pasisekimu Japonijoje, kur, manoma, jis eis dar mažiausiai pusę metų. Šis filmas buvo labiausiai sutrauktas milijonus, kad nepasirodė "Sound of Music", jau dabar surinkęs 80 milijonų dol. per dvejus metus.

Siame krašte "Gone with the Wind" paskutinį kartą buvo išleistas 1961 m. minint Piletinio karo šimtmetį, vėl papildomai surinkdama 9 milijonus dolerių.

Dabar Metro išleido \$250.000. padidindamas filmą ir pritaikydama jį stereofoniniam garsui. Kiti \$2 milijonai buvo išleisti skelbinamam ir reklamoms. Studija planuoja filmą išleisti kas septyneri metai neribotam laikui.

Iš visų jo svarbiausių aktorių beliko gyva jau tik Olivia de Havilland (Melanijos rolėje). Nesenai mirė svarbiausioji aktorė Vivien Leigh (Scarlett O'Hara rolėje), prieš ją dar anksčiau Clark Gable (Rett Butler rolėje) ir anksčiau Leslie Howard.

Idomu, kad besikeičiant laikams pasikeitė ir filmo klasifikacija. Filmą pastatė šis buvo klasifikuotas padarumo legijono, kaip "moraliai peiktinas dalinai visiems". Dabar gi legiono įpėdinis National Catholic Office for Motion Pictures patars įvertinimą jį "moraliai nepiktinas suaugusiems ir jaunuoliams".

Planuoja filmą apie Mussolini

Romos spauda praneša, kad italų filmų gamintojai planuoja pastatyti filmą, vaizduojantį Benito Mussolinio paskutinį šias gyvenimo dienas. Gamintojas Silvio Amadio pasakė laikraštiniams, kad tas filmas nebus joks prasimanymas, bet tiesiog užfiksuotų faktų apskaita. Jis mano, kad po 22 metų atėjo laikas objektyviam vaizdui.

Filmo režisavimas patikėtas Carlo Lizzani, kurio "Trial at Verona" buvo Mussolinio žento grafo Galeazzo Ciano teismo atkūrimas. Jie manoma Mussolinio rolę palyti aktoriams Rod Steiger, Frederic March ar Charles Boyer. Filmas, kuris manoma pavadinti "Death at Dongo", atspaks paskutiniasias 72 valandas Mussolinio gyvenimo.

Pašto ženklas W. Disney pagerbti

Washingtono, DC, paštas išleis sekanciais metais naują pašto ženklą pagerbti Walt Disney, švenčiant jo mirties sukaktį.

Katalikų kinematografijos premija

Tarptautinio Katalikų kinematografijos centras džiūvą premija buvo paskirta anglų filmui "A man for all Seasons" (Aplinkybių nepalaužiamas žmogus). Tarptautinė komisija, motyvuodama premijos paskyrimą, pataria, kad filme yra iškeltas žmogaus dvasios triumfas. Filmo režisierius Fred Zinnemann. Filmą yra laimėjęs Oskaro premija. Su dideliu pasisekimu jis buvo rodomas ir paskutiniam Maskvos festivalyje. Filme yra vaizduojamas šventojo Tomo More gyvenimas. Tomas More čia iškyla kaip žmogus, kurio įsitikinimų tvirtumas nepalūžta vienišoje savo sąžinės kovoje prieš jam neprimimą įstatymą. Jo charakterio bruožai ypač aiškiai išryškėja, kad tokio tikėjimo žmogus verčiau mirytų už savo įsitikinimus, negu gyventų su angausta sąžine. Tomas More čia pasirodo ne kaip koks fatalistas pasišventėlis, kuris ieškote ieško kankinio mirties. Jis iki paskutinio jų siekia save apsaugoti, tik tai darydamas, niekuomet nepaneigia savo principų ir už juos galutinai tūri mirti.